

ვენის კონვენცია სახელშეკრულებო სამართლის
შესახებ

1969 წლის 23 მაისი, UN. DOC A/CONF. 39/27

წინამდებარე კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები,

ითვალისწინებენ რა ხელშეკრულების ფუძემდებლურ როლს საერთაშორისო ურთიერთობათა ისტორიაში,

ცნობენ რა, მათ შორის კონსტიტუციონალურ და საზოგადოებრივ—წყობილებებს სხვაობათა მიუხედავად, ხელშეკრულებებს საერთაშორისო სამართლის მზარდი მნიშვნელობის წყაროდ და ერთა შორის მშვიდობიანი თანამშრომლობის განვითარების საშუალებად,

აღნიშნავენ რა, რომ თავისუფალი თანხმობისა და კეთილსინდისიერების პრინციპი და *Pacta sunt servanda*-ს ნორმა საყოველთაოდ არის აღიარებული,

ადასტურებენ რა, რომ ხელშეკრულებებთან დაკავშირებული დავები, ისევე როგორც სხვა საერთაშორისო დავები, უნდა გადაწყდეს მხოლოდ მშვიდობიანი საშუალებებით და სამართლიანობის პრინციპებისა და საერთაშორისო სამართლის შესაბამისად,

კვლავ იხსენებენ რა, გაერთიანებული ერების ხალხთა განზრახვას შექმნან პირობები, რომელთა მეშვეობითაც

დაცული იქნება სამართლიანობა და ხელშეკრულებებიდან გამომდინარე ველდებულებებისადმი პატივისცემა,

მხედველობაში იღებენ რა, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდებაში ხორცშესხმულ საერთაშორისო სამართლის ისეთ პრინციპებს, როგორცაა ხალხთა თანასწორუფლებიანობის და თვითგამორკვევის, ყველა სახელმწიფოს სუვერენული თანასწორობის და დამოუკიდებლობის, სახელმწიფოს საშინაო საქმეებში ჩაურევლობის, ძალის გამოყენების ან მისი გამოყენების მუქარის აკრძალვის, ადამიანის უფლებათა და ფუნდამენტურ თავისუფლებათა საყოველთაო პატივისცემისა და დაცვის აუცილებლობას,

რწმენას გამოთქვამენ, რომ სახელშეკრულებო სამართლის კოდიფიკაცია და პროგრესული განვითარება, რაც წინამდებარე კონვენციით არის მიღწეული, ხელს შეუწყობს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდებაში ჩამოყალიბებული მიზნების, სახელდობრ საერთაშორისო მშვიდობისა და უსაფრთხოების მხარდაჭერას, ერთა შორის მეგობრული ურთიერთობების განვითარებას და თანამშრომლობის მიღწევას.

ადასტურებენ, რომ საერთაშორისო სამართლის ჩვეულებითი ნორმები, განაგრძობენ იმ საკითხთა მოწესრიგებას, რომლებიც არ რეგულირდებიან წინამდებარე კონვენციის დებულებებით,

შეთანხმდნენ შემდეგზე:

ნაწილის I. შესავალი

მუხლი 1. წინამდებარე კონვენციის გამოყენების სფერო

წინამდებარე კონვენცია გამოიყენება სახელმწიფოთა შორის ხელშეკრულებების მიმართ.

მუხლი 2. ტერმინთა გამოყენება

1. წინამდებარე კონვენციის მიზნებისათვის:

ა) „ხელშეკრულება“ ნიშნავს საერთაშორისო შეთანხმებას, რომელიც დადებულია სახელმწიფოთა შორის წერილობითი ფორმით და დარეგულირებულია საერთაშორისო სამართლით, მიუხედავად იმისა იგი ხორცშესხმულია ერთ დოკუმენტში, თუ ორ ან რამდენიმე ერთმანეთთან კავშირში მყოფ დოკუმენტში და ასევე მისი კონკრეტული დანიშნულების მიუხედავად;

ბ) „რატიფიცირება“, „მიღება“, „დამტკიცება“, და „შეერთება“ ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში ნიშნავს საერთაშორისო აქტს, რომლის საშუალებითაც სახელმწიფო საერთაშორისოდ აცხადებს თანხმობას მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე;

გ) „უფლებამოსილება“ ნიშნავს დოკუმენტს, რომელსაც გამოსცემს სახელმწიფოს კომპეტენტური ორგანო და რომლის საფუძველზეც ერთი ან რამდენიმე პირი ინიშნება, რათა წარმოადგინოს სახელმწიფო მოლაპარაკებათა საწარმოებლად, ხელშეკრულების ტექსტის მისაღებად ან მისი ავთენტურობის დასადგენად, სახელმწიფოს თანხმობის

გამოსახატავად მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე, ან ნებისმიერი სხვა მოქმედების შესასრულებლად, რაც ხელშეკრულებასთანაა დაკავშირებული;

დ) „დათქმა“ ნიშნავს ცალმხრივ განცხადებას, გაკეთებულს ნებისმიერი ფორმულირებით ან სათაურით, სახელმწიფოს მიერ ხელშეკრულების ხელმოწერისას, რატიფიცირებისას, მიღებისას, დამტკიცებისას ან მასთან მიერთებისას, რომლის საშუალებითაც იგი ადასტურებს მის სურვილს გამორიცხოს ან შეცვალოს ხელშეკრულების განსაზღვრული დებულებების სამართლებრივი მოქმედება ამ სახელმწიფოსთან მიმართებაში მათი გამოყენებისას;

ე) „მოლაპარაკებაში მონაწილე სახელმწიფო“ ნიშნავს სახელმწიფოს, რომელიც მონაწილეობდა ხელშეკრულების ტექსტის შედგენასა და მიღებაში;

ფ) „ხელშემკერედი სახელმწიფო“ ნიშნავს სახელმწიფოს, რომელმაც თანხმობა განაცხადა მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე, მიუხედავად იმისა შევიდა თუ არა ხელშეკრულება ძალაში;

გ) „მონაწილე“ ნიშნავს სახელმწიფოს, რომელმაც თანხმობა განაცხადა მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე და რომლისთვისაც ხელშეკრულება ძალაშია;

ჰ) „მესამე სახელმწიფო“ ნიშნავს სახელმწიფოს, რომელიც არ არის ხელშეკრულების მონაწილე;

i) „საერთაშორისო ორგანიზაცია“ ნიშნავს სამთავრობათშორისო ორგანიზაციას.

2. პირველი პარაგრაფის დებულებები, რომელბიც ეხებიან წინამდებარე კონვენციაში ტერმინების გამოყენებას, არ

ზღუდავს ამ ტერმინთა გამოყენებას ან იმ მნიშვნელობებს, რაც მათ შეიძლება მიეცეთ ნებისმიერი სახელმწიფოს შიდა სამართლით.

მუხლი 3. საერთაშორისო შეთანხმებები, რომლებიც არ შედიან წინამდებარე კონვენციის მოქმედების სფეროში

იმ ფაქტის გამო, რომ წინამდებარე კონვენცია არ გამოიყენება იმ საერთაშორისო შეთანხმებების მიმართ, რომლებიც დადებულია სახელმწიფოთა და საერთაშორისო სამართლის სხვა სუბიექტებს შორის, ან საერთაშორისო სამართლის ამ სხვა სუბიექტებს შორის, ან არაწერილობითი სახის საერთაშორისო შეთანხმების მიმართ, იგი არ ეხება:

ა) ასეთ შეთანხმებათა იურიდიულ ძალას;

ბ) მათ მიმართ ნებისმიერი ნორმების გამოყენებას, რომლებიც ამ კონვენციაშია გადმოცემული და რომელთა მოქმედებასაც ისინი დაექვემდებარებოდნენ საერთაშორისო სამართლის საფუძველზე, წინამდებარე კონვენციისაგან დამოუკიდებლად;

გ) წინამდებარე კონვენციის გამოყენებას სახელმწიფოთა შორის ურთიერთობებისას საერთაშორისო შეთანხმებათა ჩარჩოებში, რომელთა მონაწილენი ასევე არიან საერთაშორისო სამართლის სხვა სუბიექტები.

მუხლი 4. წინამდებარე კონვენციას არ აქვს უკუქცევითი ძალა

წინამდებარე კონვენციაში ჩამოყალიბებული ნებისმიერი ნორმების გამოყენებისათვის ზიანის მიუყენებლად, რომელთა

მოქმედებასაც ხელშეკრულებები დაექვემდებარებოდნენ საერთაშორისო სამართლის საფუძველზე, ამ კონვენციისაგან დამოუკიდებლად, კონვენცია ვრცელდება მხოლოდ იმ ხელშეკრულებებზე, რომლებიც დადებულია სახელმწიფოთა მიერ წინამდებარე კონვენციის ამ სახელმწიფოთათვის ძალაში შესვლის შემდეგ.

მუხლი 5. ხელშეკრულებები, რომლებიც აფუძნებენ საერთაშორისო ორგანიზაციებს და ხელშეკრულებები, რომლებიც მიღებულია საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ

წინამდებარე კონვენცია გამოიყენება ნებისმიერ ხელშეკრულების მიმართ, რომელიც საერთაშორისო ორგანიზაციის დამფუძნებელი დოკუმენტია და საერთაშორისო ორგანიზაციის ფარგლებში მიღებულ ნებისმიერ ხელშეკრულებას, ამ ორგანიზაციის შესაბამისი წესებისათვის ზიანის მიუყენებლად.

ნაწილი II. ხელშეკრულებათა დადება და ძალაში შესვლა

კარი 1: ხელშეკრულებების დადება

მუხლი 6. სახელმწიფოთა უფლებაუნარიანობა დადონ ხელშეკრულებები

ყოველი სახელმწიფო ფლობს ხელშეკრულებების დადების უფლებაუნარიანობას.

მუხლი 7. უფლებამოსილებები

1. პირი ითვლება სახელმწიფოს წარმომადგენლად იმ მიზნისათვის, რათა მიიღოს მონაწილეობა ხელშეკრულების ტექსტის შედგენაში ან მისი ტექსტის ავთენტურობის დადგენაში, ან გამოსატოს სახელმწიფოს თანხმობა მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე, თუკი:

ა) იგი წარმოადგენს შესაბამის უფლებამოსილებას:ან

ბ) შესაბამის სახელმწიფოთა პრაქტიკა, ან სხვა გარემოებები ცხადყოფენ მათ განზრახვას განეხილათ ეს პირი, როგორც სახელმწიფოს წარმომადგენელი ასეთი მიზნებისათვის და ათავისუფლებენ მას უფლებამოსილების წარდგენის მოვალეობისაგან.

2. შემდეგი პირები, მათზე დაკისრებულ ფუნქციათა ძალით, არ არიან რა ვალდებულნი წარადგინონ უფლებამოსილება, ითვლებიან თავიანთი სახელმწიფოს უფლებამოსილ წარმომადგენლებად:

ა) სახელმწიფოთა მეთაურები, მთავრობათა მეთაურები და საგარეო საქმეთა მინისტრები – ნებისმიერი მოქმედების შესასრულებლად, რაც ხელშეკრულების დადებასთანაა დაკავშირებული;

ბ) დიპლომატიურ წარმომადგენლობათა მეთაურები - - ხელშეკრულების ტექსტის მიღების მიზნით მაკრედიტებულ სახელმწიფოსა და იმ სახელმწიფოს შორის, რომელშიც ისინი არიან აკრედიტებულნი;

გ) სახელმწიფოს მიერ საერთაშორისო კონფერენციაზე, ან საერთაშორისო ორგანიზაციაში, ან მის ერთ-ერთ ორგანოში

აკრედიტებული წარმომადგენლები, ხელშეკრულების ტექსტის მიღების მიზნით ამ კონფერენციაზე, ორგანიზაციაში ან ორგანოში.

მუხლი 8. აქტის შემდგომი დადასტურება, რომელიც განხორციელებულია უფლებამოსილების გარეშე

ხელშეკრულების დადებასთან დაკავშირებულ აქტს, რომელიც განხორციელებულია იმ პირის მიერ, რომელიც მე-7 მუხლის შესაბამისად არ შეიძლება მიჩნეულ იქნას უფლებამოსილად, რათა წარმოადგინოს სახელმწიფო ამ მიზნით, არ აქვს იურიდიული ძალა, თუკი ეს უფლებამოსილება შემდგომში არ დადასტურდა ამ სახელმწიფოს მიერ.

მუხლი 9. ტექსტის მიღება

1. ხელშეკრულების ტექსტი მიიღება მის შედგენაში მონაწილე ყველა სახელმწიფოს თანხმობით, გარდა ამ მუხლის მეორე პარაგრაფში მოცემული შემთხვევისა.

2. საერთაშორისო კონფერენციაზე ხელშეკრულების ტექსტი მიიღება იმ სახელმწიფოთა ორი-მესამედის მიერ ხმის მიცემით, რომლებიც ესწრებოდნენ და მონაწილეობდნენ კენჭისყრაში, თუკი ხმათა ასეთივე უმრავლესობით მათ არ გადაწყვიტეს სხვაგვარი წესის გამოყენება.

მუხლი 10. ტექსტის აუთენტურობის დადგენა

ხელშეკრულების ტექსტი ხდება აუთენტური და საბოლოო:

ა) იმ პროცედურის გამოყენების შედეგად, რომელიც შეიძლება გათვალისწინებული იყოს მის ტექსტში, ან შეთანხმებულია სახელმწიფოთა შორის, რომლებიც მონაწილეობდნენ მის შედგენაში; ან

ბ) ასეთი პროცედურის არარსებობისას, ამ სახელმწიფოს წარმომადგენლების მიერ ხელშეკრულების ტექსტის ან ხელშეკრულების ტექსტის შემცველი კონფერენციის დასკვნითი აქტის ხელმოწერისას, ხელმოწერისას *ad referendum* (შემდგომში შეთანხმებამდე) ან პარაფირებისას.

მუხლი 11. ხელშეკრულების სავალდებულობაზე თანხმობის გამოხატვის საშუალებები

სახელმწიფოს თანხმობა მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე გამოიხატება მისი ხელმოწერით, დოკუმენტთა გაცვლით, რომლებიც ხელშეკრულებას ქმნიან, რატიფიცირებით, მიღებით, დამტკიცებით, მასთან შეერთებით ან ნებისმიერი სხვა საშუალებით, რომელზეც შეთანხმდნენ.

**მუხლი 12. ხელმოწერით გამოხატული თანხმობა
ხელშეკრულების სავალდებულობაზე**

1. სახელმწიფოს თანხმობა მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე გამოიხატება სახელმწიფოს წარმომადგენლის მიერ მისი ხელმოწერით, როდესაც:

ა) ხელშეკრულება ითვალისწინებს, რომ ხელმოწერას უნდა ჰქონდეს ასეთი ძალა; ან

ბ) სხვაგვარად დადგენილია, რომ მოლაპარაკებაში მონაწილე სახელმწიფოები შეთანხმდნენ, რომ ხელმოწერას ექნება ასეთი ძალა;

გ) სახელმწიფოს განზრახვა ხელმოწერას მიენიჭოს ასეთი ძალა, გამომდინარეობს მისი წარმომადგენლისათვის მინიჭებული უფლებამოსილებიდან ან გამოხატული იყო მოლაპარაკების წარმოებისას.

2. პირველი პარაგრაფის მიზნებისათვის:

ა) ტექსტის პარაფირება ნიშნავს ხელშეკრულების ხელმოწერას, როდესაც დადგენილია, რომ მოლაპარაკებაში მონაწილე სახელმწიფოები ამგვარად შეთანხმდნენ;

ბ) სახელმწიფოს წარმომადგენლის მიერ ხელშეკრულების ხელმოწერა ად რეფერენდუმ (შედგომში შეთანხმებამდე), თუკი ეს მოქმედება ამ სახელმწიფოს მიერ დადასტურდება, ნიშნავს ხელშეკრულების საბოლოოდ ხელმოწერას.

**მუხლი 13. თანხმობა ხელშეკრულების სავალდებულობაზე,
გამოხატული დოკუმენტთა გაცვლის გზით, რომლებიც
ხელშეკრულებას შეადგენენ**

სახელმწიფოთა თანხმობა, მათთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე, რომელიც შედგება დოკუმენტებისაგან, რომლებსაც ისინი ცვლიან ერთმანეთს შორის, გამოიხატება გაცვლაში, როდესაც:

- ა) ეს დოკუმენტები ითვალისწინებენ, რომ მათ გაცვლას ექნება ასეთი ძალა; ან
- ბ) სხვაგვარად არის დადგენილი, რომ ეს სახელმწიფოები შეთანხმდნენ, რომ ამ დოკუმენტთა გაცვლას უნდა მიენიჭოს ასეთი ძალა.

**მუხლი 14. თანხმობა ხელშეკრულების
სავალდებულობაზე, გამოხატული რატიფიკაციით,
მიღებით ან დამტკიცებით**

სახელმწიფოს თანხმობა მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე გამოიხატება რატიფიკაციით, როდესაც:

- ა) ხელშეკრულება ითვალისწინებს, რომ ასეთი თანხმობა გამოიხატება რატიფიკაციით;
- ბ) სხვაგვარადაა დადგენილია, რომ მოლაპარაკებაში მონაწილე სახელმწიფოები შეთანხმდნენ რატიფიკაციის სავალდებულობაზე
- გ) სახელმწიფოს წარმომადგენელმა ხელი მოაწერა ხელშეკრულებას მისი რატიფიკაციის პირობით; ან
- დ) სახელმწიფოს განზრახვა ხელი მოაწეროს ხელშეკრულებას მისი რატიფიკაციის პირობით,

გამომდინარეობს მისი წარმომადგენლის უფლებამოსილებიდან ან გამოსატული იყო მოლაპარაკებათა დროს.

2. სახელმწიფოს თანხმობა მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე გამოსატება მისი მიღებით ან დამტკიცებით იმ პირობათა მსგავსად, რომლებიც გამოიყენება რატიფიცირების მიმართ.

მუხლი 15. თანხმობა ხელშეკრულების სავალდებულობაზე, გამოსატული შეერთებით

სახელმწიფოს თანხმობა მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე გამოსატება შეერთებით, როდესაც:

ა) ხელშეკრულება ითვალისწინებს, რომ ამ სახელმწიფოს მიერ ამგვარი თანხმობა შეიძლება გამოსატულ იქნას შეერთების გზით;

ბ) სხვაგვარადაა დადგენილია, რომ მოლაპარაკებაში მონაწილე სახელმწიფოები შეთანხმდნენ, რომ ასეთი თანხმობა ამ სახელმწიფოს მიერ შეიძლება გამოსატულ იქნას შეერთების გზით; ან

გ) ყველა მონაწილე მხარე შემდგომში შეთანხმდა, რომ ასეთი თანხმობა შეიძლება გამოსატული იქნას ამ სახელმწიფოს მიერ შეერთების გზით.

მუხლი 16. რატიფიცირების, მიღების, დამტკიცების ან შეერთების დოკუმენტების გაცვლა ან დეპონირება

თუკი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის დადგენილი, სარატიფიკაციო სიგელები, დოკუმენტები მიღებაზე, დამტკიცებაზე ან შეერთებაზე აფუძნებენ სახელმწიფოს თანხმობას მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე შემდეგი მომენტიდან:

- ა) მათი გაცვლისას ხელშემკვრელ სახელმწიფოთა შორის;
- ბ) დეპოზიტართან მათი დეპონირებისას;
- გ) ხელშემკვრელი სახელმწიფოების ან დეპოზიტარის ნოტიფიცირებისას, თუკი შეთანხმდნენ ასეთ პროცედურაზე.

მუხლი 17. თანხმობა ხელშეკრულების ნაწილის სავალდებულობაზე და ხელშეკრულების სხვადასხვა დებულების არჩევის უფლება

1. 19-23 მუხლებისათვის ზიანის მიუყენებლად, ხელშეკრულების ნაწილზე სახელმწიფოს თანხმობას ძალა აქვს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუკი ეს დაიშვება თვით ხელშეკრულებით, ან თუკი ხელშემკვრელი სახელმწიფოები ამგვარად შეთანხმდნენ.

2. სახელმწიფოს თანხმობას მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე, რომელიც უშვებს ხელშეკრულების სხვადასხვა დებულებათა შორის არჩევანის უფლებას, ძალა აქვს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუკი მასში ნათლადაა მითითებული ამ დებულებათაგან რომელს შეეხება თანხმობა.

მუხლი 18. სახელმწიფოს ვალდებულება, არ მოსპოს ხელშეკრულების ობიექტი და მიზანი მის ძალაში შესვლამდე

სახელმწიფო ვალდებულია თავი შეიკავოს მოქმედებებისაგან, რომლებიც მოსპობენ ხელშეკრულების ობიექტსა და მიზანს, როდესაც:

ა) მან ხელი მოაწერა ხელშეკრულებას ან გაცვალა დოკუმენტები, რომლებიც ქმნიან ხელშეკრულებას რატიფიცირების, მიღების ან დამტკიცების პირობით იმ დრომდე, სანამ იგი ნათლად არ გამოხატავს მის განზრახვას, არ გახდეს ამ ხელშეკრულების მონაწილე; ან

ბ) მან გამოხატა თანხმობა მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე ხელშეკრულების ძალაში შესვლამდე და იმ პირობით, რომ ძალაში ასეთი შესვლა ძალზედ არ გაჭიანურდება.

ნაწილი II. დათქმები

მუხლი 19. დათქმის ფორმულირება

ხელშეკრულების ხელმოწერისას, რატიფიცირებისას, მიღებისას, დამტკიცებისას ან მასთან შეერთებისას სახელმწიფოს შეუძლია ჩამოაყალიბოს დათქმა, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც:

ა) დათქმის გაკეთება აკრძალულია ხელშეკრულებით;

ბ) ხელშეკრულება ითვალისწინებს, რომ მის მიმართ შეიძლება გაკეთდეს მხოლოდ გარკვეული სახის დათქმები, რომელთა რიცხვში ეს დათქმა არ შედის; ან

გ) იმ შემთხვევაში, როდესაც დათქმებზე არ ვრცელდება (ა) და (ბ) ქვეპუნქტების მოქმედება, დათქმა შეუთავსებელია ხელშეკრულების ობიექტთან და მიზანთან.

მუხლი 20. დათქმებზე თანხმობა და თანხმობაზე უარის თქმა

1. დათქმა, რომელიც ნათლად დაიშვება ხელშეკრულებით, არ საჭიროებს შემდგომში სხვა ხელშემკვრელი სახელმწიფოების თანხმობას, თუკი თვით ხელშეკრულება არ ითვალისწინებს ასეთი თანხმობის საჭიროებას.

2. იმ შემთხვევაში, როდესაც მოლაპარაკებაში მონაწილე სახელმწიფოების შეზღუდული რაოდენობიდან და ხელშეკრულების ობიექტიდან და მიზნიდან გამომდინარე ცხადია, რომ მის ყველა მონაწილეთა შორის ხელშეკრულების მთლიანობაში გამოყენება არის არსებითი პირობა ყოველი მონაწილის თანხმობისა მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე, დათქმა მოითხოვს ხელშეკრულების ყველა მონაწილის თანხმობას.

3. იმ შემთხვევაში, როდესაც ხელშეკრულება საერთაშორისო ორგანიზაციის დამფუძნებელი აქტია და თუკი მასში სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, დათქმა მოითხოვს ამ ორგანიზაციის კომპეტენტური ორგანოს მიერ მიღებას.

4. იმ შემთხვევებში, რომლებიც ვერ ექცევიან წინა პუნქტების მოქმედების სფეროში, და როდესაც ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული:

ა) სხვა ხელშემკვრელი სახელმწიფოს მიერ დათქმაზე დათანხმება ხდის იმ სახელმწიფოს, რომელმაც დათქმა ჩამოაყალიბა, ხელშეკრულების მონაწილედ ამ სახელმწიფოსთან მიმართებაში, თუკი ხელშეკრულება ძალაშია ან როდესაც იგი ძალაში შედის ამ სახელმწიფოთათვის;

ბ) მეორე ხელშემკვრელი სახელმწიფოს უარი დათქმაზე ხელს არ უშლის ხელშეკრულების ძალაში შესვლას იმ სახელმწიფოს შორის, რომელმაც დათქმა განაცხადა და იმ სახელმწიფოს შორის, რომელმაც უარი თქვა დათქმის მიღებაზე, თუკი დათქმაზე უარის მოქმედმა სახელმწიფომ გარკვევით არ განაცხადა საწინააღმდეგო გამზრახვა ამის თაობაზე.

გ) აქტი, რომელიც გამოხატავს სახელმწიფოს თანხმობას მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე და შეიცავს დათქმას, ძალაში შედის როგორც კი სულ ცოტა ერთ-ერთი სხვა ხელშემკვრელი სახელმწიფო მიიღებს ამ დათქმას.

5. მე-2 და მე-4 პუნქტების მიზნებისათვის და თუკი ხელშეკრულება სხვა რამეს არ ითვალისწინებს, დათქმა მიღებულად ითვლება სახელმწიფოს მიერ, თუკი იგი არ განაცხადებს საწინააღმდეგო პოზიციას ასეთი დათქმის თაობაზე შეტყობინების მიღებიდან თორმეტთვიანი პერიოდის დასრულებამდე მას შემდეგ, ან იმ თარიღიდან როდესაც იგი გამოთქვამს თანხმობას მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე, იმისდა მიხედვით, ამ თარიღთან რომელია უფრო გვიანი.

მუხლი 21. დათქმების და დათქმებზე საწინააღმდეგო პოზიციის გამოთქმის იურიდიული შედეგები

1. დათქმა, რომელიც გაკეთებულია და მიმართულია სხვა მონაწილის მიმართ 19-ე, მე-20 და 23-ე მუხლების შესაბამისად:

ა) დათქმის გამკეთებელი სახელმწიფოსათვის ცვლის ამ სხვა მონაწილესთან ურთიერთობაში ხელშეკრულების იმ დებულებებს, რომლებსაც ეხება დათქმა, მხოლოდ დათქმის მოქმედების ფარგლებში; და

ბ) იმავე ფარგლებში ცვლის აღნიშნულ დებულებებს ამ სხვა მონაწილესათვის დათქმის გამკეთებელ სახელმწიფოსთან მისი ურთიერთობისას.

2. დათქმა არ ცვლის ხელშეკრულების დებულებებს სხვა მონაწილეთათვის ერთმანეთთან მათი ურთიერთობისას (ინტერსე)

3. როდესაც სახელმწიფო, რომელიც უარს აცხადებს დათქმაზე, წინააღმდეგი არაა ხელშეკრულების ძალაში შესვლისა მასსა და დათქმის გამკეთებელ სახელმწიფოს შორის, ამ შემთხვევაში დებულებები, რომლებსაც ეხება დათქმა, არ გამოიყენება ამ ორ სახელმწიფოს შორის ამ დათქმის მოქმედების ფარგლებში.

მუხლი 22. დათქმების მოხსნა და დათქმების საწინააღმდეგო პოზიციის გამოხატვა

1. თუკი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, დათქმის მოხსნა შეიძლება ნებისმიერ

დროს და მისი მოხსნისათვის არ არის აუცილებელი იმ სახელმწიფოს თანხმობა, რომელმაც დათქმა მიიღო.

2. თუკი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, დათქმაზე საწინააღმდეგო პოზიციის მოხსნა შეიძლება ნებისმიერ დროს.

3. თუკი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, ან სხვაგვარად არაა შეთანხმებული:

ა) სხვა ხელშემკვრელი სახელმწიფოს მიმართ დათქმის მოხსნა ძალაში შედის მხოლოდ მას შემდეგ, რაც იგი მიიღებს შეტყობინებას აღნიშნულის თაობაზე;

ბ) დათქმაზე საწინააღმდეგო პოზიციის მოხსნა ძალაში შედის მხოლოდ მას შემდეგ, რაც დათქმის გამკეთებელი სახელმწიფო მიიღებს შეტყობინებას ამის შესახებ.

მუხლი 23. დათქმებთან დაკავშირებული პროცედურა

1. დათქმა, დათქმაზე თანხობის გამოხატვა და უარი დათქმაზე ფორმულირებული უნდა იქნეს წერილობითი ფორმით და ეცნობოს ხელშემკვრელ სახელმწიფოებს და სხვა სახელმწიფოებს, რომლებსაც უფლება აქვთ გახდნენ ხელშეკრულების მონაწილენი.

2. თუკი დათქმა გაკეთებულია ხელშეკრულების ხელმოწერისას, რომელიც რატიფიკაციას, მიღებას ან დამტკიცებას ექვემდებარება, იგი აუცილებლად ოფიციალურად უნდა იქნეს დადასტურებული დათქმის გამკეთებელი სახელმწიფოს მიერ, როდესაც იგი თანხმობას განაცხადებს მისთვის ამ ხელშეკრულების სავალდებულობაზე, ამ

შემთხვევაში დათქმა ჩაითვლება გაკეთებულად მისი დადასტურების დღეს.

3. დათქმაზე ნათლად გამოსატული თანხმობა ან მასზე საწინააღმდეგო პოზიციის გაცხადება მის ოფიციალურ დადასტურებამდე, თავისთავად არ საჭიროებს დადასტურებას.

4. დათქმის ან დათქმაზე საწინააღმდეგო პოზიციის გაცხადების მოხსნა უნდა ჩამოყალიბდეს წერილობითი ფორმით.

ნაწილი III

ხელშეკრულების ძალაში შესვლა და მათი დროებითი გამოყენება

მუხლი 24. ძალაში შესვლა

1. ხელშეკრულება ძალაში შედის იმ წესით და იმ თარიღიდან, რაც გათვალისწინებულია ხელშეკრულებით ან შეთანხმებულია მოლაპარაკებაში მონაწილე სახელმწიფოთა შორის.

2. ასეთი დებულების ან ასეთი შეთანხმების არარსებობის შემთხვევაში ხელშეკრულება ძალაში შედის, როგორც კი მოლაპარაკებაში მონაწილე ყველა სახელმწიფო გამოხატავს თანხმობას ამ ხელშეკრულების სავალდებულობაზე.

3. თუ სახელმწიფოს თანხმობა ხელშეკრულების სავალდებულობაზე გაცხადდება ხელშეკრულების ძალაში შესვლის შემდეგ რომელიმე სხვა თარიღში, მაშინ ამ

სახელმწიფოსთვის ხელშეკრულება ძალაში შედის ზემოაღნიშნული თარიღიდან, თუ ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

4. ხელშეკრულების დებულებები, რომლებიც არეგულირებენ მისი ტექსტის აუთენტურობას, სახელმწიფოთა მიერ თანხმობის გამოხატვის წესს მათთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე, ხელშეკრულების ძალაში შესვლის წესს ან თარიღს, დათქმებს, დეპოზიტართა ფუნქციებს და სხვა საკითხებს, რომლებიც აუცილებლად წარმოიშვებიან ხელშეკრულების ძალაში შესვლამდე, გამოიყენება ხელშეკრულების ტექსტის მიღების მომენტიდან.

მუხლი 25. დროებითი გამოყენება

1. ხელშეკრულება ან ხელშეკრულების ნაწილი გამოიყენება დროებით, მის ძალაში შესვლამდე, თუკი:

- a) ხელშეკრულება თავად ითვალისწინებს ამას; ან
- b) მოლაპარაკებაში მონაწილე სახელმწიფოები ამაზე სხვაგვარად შეთანხმდნენ.

2. თუკი ხელშეკრულება სხვა რამეს არ ითვალისწინებს, ან მოლაპარაკებაში მონაწილე სახელმწიფოები სხვაგვარად არ შეთანხმდნენ, ხელშეკრულების ან მისი ნაწილის დროებითი გამოყენება სახელმწიფოთა მიმართებაში წყდება, როდესაც ეს სახელმწიფო აცნობებს სხვა სახელმწიფოებს, რომელთა შორისაც ხელშეკრულება გამოიყენებოდა დროებით, მის განზარხვას არ გახდეს ხელშეკრულების მონაწილე.

ნაწილი III. ხელშეკრულების შესრულება, გამოყენება და განმარტება

კარი 1. ხელშეკრულებების დაცვა

მუხლი 26. *Pacta sunt servanda*

ყოველი ძალაში მყოფი ხელშეკრულება სავალდებულოა მის მონაწილეთათვის და მათ მიერ კეთილსინდისიერად უნად შესრულდეს.

მუხლი 27. შიდასახელმწიფოებრივი სამართალი და ხელშეკრულების ასრულება.

ხელშეკრულების მონაწილემ არ შეიძლება მიუთითოს თავის შიდასახელმწიფოებრივ სამართლის დებულებებზე, მის მიერ ხელშეკრულების შეუსრულებლობის გასამართლებლად. ეს წესი მოქმედებს 46-ე მუხლისათვის ზიანის მიუყენებლად.

კარი 2. ხელშეკრულებათა გამოყენება

მუხლი 28 ხელშეკრულებებს არა აქვთ უკუქცევითი ძალა

თუკი ხელშეკრულებიდან არ გამომდინარეობს სხვა განზრახვა ან სხვაგვარად არაა დადგენილი, ხელშეკრულების დებულებები სავალდებულო არ არის ხელშეკრულების

მონაწილის ნებისმიერი მოქმედებისა და ფაქტის მიმართ, რომელსაც ადგილი ჰქონდა ამ მონაწილისათვის ხელშეკრულების ძალაში შესვლის თარიღამდე, ან ნებისმიერი სიტუაციის მიმართ, რომლებმაც არსებობა შეწყვიტა ამ თარიღამდე.

მუხლი 29. ხელშეკრულების მოქმედების ტერიტორიული სფერო.

თუკი ხელშეკრულებიდან არ გამომდინარეობს სხვა განზრახვა ან სხვაგვარად არაა დადგენილი, ამ შემთხვევაში ხელშეკრულება სავალდებულოა ყოველი მონაწილისათვის მთელი მისი ტერიტორიის მიმართ.

მუხლი 30. ერთსა და იმავე საკითხზე თანამიმდევრულად დადებული ხელშეკრულების გამოყენება.

1. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების 103-ე მუხლის დაცვით, მონაწილე სახელმწიფოების უფლებები და მოვალეობები თანამიმდევრულად დადებულ ხელშეკრულებების მიმართ, ერთსა და იმავე საკითხზე, შემდეგი პარაგრაფების შესაბამისად განისაზღვრება.

2. როდესაც ხელშეკრულებით დადგენილია, რომ იგი განპირობებულია წინა ან მომდევნო ხელშეკრულებით, ან რომ იგი არ უნდა იყოს შეუთავსებელი ასეთ ხელშეკრულებასთან, ამ შემთხვევაში უპირატესი ძალა აქვს ამ სხვა ხელშეკრულების დებულებებს.

3. როდესაც წინა ხელშეკრულების ყველა მონაწილე ასევე მომდევნო ხელშეკრულების მონაწილეა, მაგრამ წინა ხელშეკრულების მოქმედება არ შეწყვეტილა ან არ შეჩერებულა 59-ე მუხლის შესაბამისად, წინა ხელშეკრულება გამოიყენება მხოლოდ იმ ფარგლებში რა ფარგლებშიც მისი დებულებები შეესაბამება მომდევნო ხელშეკრულების დებულებებს.

4. როდესაც მომდევნო ხელშეკრულების ყველა მონაწილე არა არის წინა ხელშეკრულების მონაწილე:

ა) ორივე ხელშეკრულების მონაწილე-სახელმწიფოთა ურთიერთობა რეგულირდება იმავე წესით, როგორც ეს მე-3 პარაგრაფშია განსაზღვრული;

ბ) ორივე ხელშეკრულების მონაწილე და მხოლოდ ერთი ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფოთა ურთიერთუფლებები და ურთიერთვალდებულებები რეგულირდება იმ ხელშეკრულებით, რომლის მონაწილეც ეს ორივე სახელმწიფოა.

5. მე-4 პარაგრაფი გამოიყენება ზიანის მიუყენებლად 41-ე მუხლისათვის, ან 60-ე მუხლის საფუძველზე ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის ან შეჩერების ნებისმიერი საკითხის მიმართ, ან პასუხისმგებლობის ნებისმიერი საკითხის მიმართ, რაც შეიძლება წარმოეშვას სახელმწიფოს იმ ხელშეკრულების დადების ან გამოყენების შედეგად, რომლის დებულებებიც შეუთავსებელი არიან სხვა ხელშეკრულების საფუძველზე სხვა სახელმწიფოს მიმართ მის მიერ ნაკისრ ვალდებულებებთან.

კარი 3. ხელშეკრულებების განმარტება.

მუხლი 31. განმარტების საერთო წესი

1. ხელშეკრულება უნდა განიმარტოს კეთილსინდისიერად, ჩვეულებრივი მნიშვნელობის შესაბამისად, რომელიც ხელშეკრულების ტერმინებს უნდა მიეცეს მათ კონტექსტში და ასევე გამომდინარე ხელშეკრულების ობიექტიდან და მიზნებიდან.

2. ხელშეკრულების ინტერპრეტაციის მიზნისათვის კონტექსტი, მისი ტექსტის, პრეამბულისა და დანართების გარდა მოიცავს:

ა) ნებისმიერ შეთანხმებას, რომელიც ხელშეკრულებასთანაა დაკავშირებული და რომელიც მიღწეული იყო ყველა მონაწილეს შორის ამ ხელშეკრულების დადებასთან დაკავშირებით;

ბ) ნებისმიერ დოკუმენტს, რომელიც შედგენილია ერთი ან რამდენიმე მონაწილის მიერ ხელშეკრულების დადებასთან დაკავშირებით და სხვა სახელმწიფოებმა მიიღეს იგი, როგორც ხელშეკრულებასთან დაკავშირებული დოკუმენტი.

3. კონტექსტთან ერთად მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული:

ა) ხელშეკრულების მონაწილეთა შორის ნებისმიერი შემდგომი შეთანხმება, რომელიც შეეხება ხელშეკრულების განმარტებას ან მისი დებულებების გამოყენებას;

ბ) ხელშეკრულების გამოყენების ნებისმიერი შემდგომი პრაქტიკა, რომელიც აფუძნებს მონაწილეთა შეთანხმებას მისი განმარტების შესახებ;

გ) საერთაშორისო სამართლის ნებისმიერი შესაბამისი ნორმები, რომლებიც გამოიყენება მონაწილეთა შორის ურთიერთობებში.

4. ტერმინს უნდა მიეცეს სპეციალური მნიშვნელობა იმ შემთხვევაში, თუკი დადგენილია, რომ მხარეებს ჰქონდათ ასეთი განზრახვა.

მუხლი 32. განმარტების დამატებითი საშუალებები

შესაძლებელია განმარტების დამატებითი საშუალებებისადმი, მათ შორის ხელშეკრულების მოსამზადებელი მასალებისადმი და მისი დადების გარემოებებისადმი მიმართვა, იმ მიზნით, რათა დადასტურდეს მათი მნიშვნელობა გამომდინარე 31-ე მუხლის გამოყენებიდან, ან განისაზღვროს მნიშვნელობა, როდესაც ინტერპრეტაცია 31-ე მუხლის შესაბამისად:

- a) ორაზროვანს და გაურკვეველს ტოვებს მის მნიშვნელობას;
- b) ან იწვევს აშკარა აბსურდულ ან არაგონივრულ შედეგებს.

მუხლი 33. ხელშეკრულებათა განმარტება, რომელთა ტექსტის ავთენტურობა დაგენილია ორ ან რამდენიმე ენაზე.

1. როდესაც ხელშეკრულების ტექსტის ავთენტურობა დადაგენილია ორ ან რამდენიმე ენაზე, მის ტექსტს ყოველ ენაზე თანაბარი ძალა აქვს, თუკი ხელშეკრულებით არაა

გათვალისწინებული ან მისი მონაწილენი არ შეთანხმდნენ, რომ ამ ტექსტთა შორის სხვაობის შემთხვევაში უპირატესი ძალა ექნება რომელიმე ერთ, განსაზღვრულ ტექსტს.

2. ხელშეკრულების ვარიანტი სხვა ენაზე, გარდა იმ ენებისა რომელზეც დადგინდა ტექსტის ავთენტურობა, ითვლება ავთენტურად მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუკი ეს გათვალისწინებულია თავად ხელშეკრულებით, ან თუ ხელშეკრულების მონაწილენი შეთანხმდნენ ამის თაობაზე.

3. ივარაუდება, რომ თვითოეულ ავთენტურ ტექსტში ხელშეკრულების ტერმინებს აქვთ ერთნაირი მნიშვნელობა.

4. გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც პირველი პარაგრაფის შესაბამისად უპირატესი ძალა აქვს ერთ რომელიმე განსაზღვრულ ტექსტს, თუ ავთენტურ ტექსტთა შედარებისას აღმოჩნდება განსხვავება მცნებათა მნიშვნელობაში, რაც ვერ აღმოიფხვრება 31-ე და 32-ე მუხლების გამოყენებით, გამოიყენება ის მნიშვნელობა, რომელიც ხელშეკრულების ობიექტის და მიზნის გათვალისწინებით, ყველაზე უფრო კარგად შეესატყვისება ამ ტექსტებს.

კარი 4. ხელშეკრულებები და მესამე სახელმწიფოები.

მუხლი 34, ზოგადი წესი რომელიც მესამე სახელმწიფოებს ეხება.

ხელშეკრულება არ ქმნის უფლებებს ან ვალდებულებებს მესამე სახელმწიფოსათვის, ამაზე მისი თანხმობის გარეშე.

მუხლი 35. ხელშეკრულებები, რომლებიც ითვალისწინებენ ვალდებულებებს მესამე სახელმწიფოთათვის

ხელშეკრულების დებულების საფუძველზე მესამე სახელმწიფოს წარმოეშება ვალდებულება, თუკი ამ ხელშეკრულების მონაწილეები განზრახული აქვთ, რომ აღნიშნული დებულება ვალდებულების წარმოშობის საშუალებად იქნება და მესამე სახელმწიფო ნათლად განაცხადებს თანხმობას ამ ვალდებულების აღებაზე წერილობითი ფორმით.

მუხლი 36. ხელშეკრულებები, რომლებიც ითვალისწინებენ უფლებებს მესამე სახელმწიფოთათვის.

1. მესამე სახელმწიფოს ხელშეკრულების დებულებების საფუძველზე წარმოეშება უფლება, თუკი ამ ხელშეკრულების მონაწილეებს განზრახული აქვთ ამ დებულების საშუალებით მიანიჭონ ასეთი უფლება მესამე სახელმწიფოს, ან სახელმწიფოთა ჯგუფს, რომელსაც იგი განეკითვნება, ან ყველა სახელმწიფოს, იმ შემთხვევაში თუკი მესამე სახელმწიფო თანახმაა ამაზე. მისი თანხმობა ნაგულისხმევად ითვლება მანამ, სანამ საწინააღმდეგო არ გაცხადდება მტკიცებულება და თუკი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული

2. სახელმწიფო, რომელიც პირველი პუნქტის შესაბამისად ახორციელებს მისთვის მინიჭებულ უფლებას, უნდა დაემორჩილოს მისი გამოყენების იმ პირობებს, რომლებიც

განსაზღვრულია ხელშეკრულებით, ან დადგენილია ამ ხელშეკრულების შესაბამისად.

მუხლი 37. მესამე სახელმწიფოთა უფლებების, ან ვალდებულებების გაუქმება ან შეცვლა

1. როდესაც, 35-ე მუხლის შესაბამისად, მესამე სახელმწიფოს წარმოეშება ვალდებულება, ეს ვალდებულება შეიძლება გაუქმდეს ან შეიცვალოს მხოლოდ ხელშეკრულების მონაწილეთა და მესამე სახელმწიფოს თანხმობით, თუკი დადგენილი არაა, რომ ისინი სხვაგვარად შეთანხმდნენ.

2. როდესაც, 36-ე მუხლის შესაბამისად, მესამე სახელმწიფოს წარმოეშება უფლება, ეს უფლება არ შეიძლება გაუქმდეს ან შეიცვალოს მონაწილეთა მიერ, თუ დადგენილია, რომ იგი არ ექვემდებარება გაუქმებას ან შეცვლას მესამე სახელმწიფოს თანხმობის გარეშე.

მუხლი 38. ხელშეკრულების შემცველი ნორმები, რომლებიც სავალდებულო ხდებიან მესამე სახელმწიფოსათვის საერთაშორისო ჩვეულების საფუძველზე

ყოველივე, რაც კი დაფიქსირებულია 34-37 მუხლებში, არ უშლის ხელს ხელშეკრულებაში მოცემულ ნორმას გახდეს სავალდებულო მესამე სახელმწიფოსათვის, როგორც საერთაშორისო სამართლის ჩვეულებითი ნორმა, თუკი მოცემული ნორმა ასეთად არის აღიარებული.

*კარი IV. შესწორებები და ცვლილებები
ხელშეკრულებაში*

**მუხლი 39. ზოგადი წესი, რომელიც ხელშეკრულებებში
შესწორებას ეხება**

ხელშეკრულება შეიძლება შესწორდეს მონაწილეთა შეთანხმებით. ნორმები, რომლებიც მოცემულია მეორე ნაწილში, გამოიყენება ასეთი შეთანხმების მიმართ, თუკი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

მუხლი 40. ცვლილებები მრავალმხრივ ხელშეკრულებებში

1. თუკი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, მრავალმხრივ ხელშეკრულებებში ცვლილებების შეტანისას სახელმძღვანელოდ უნდა იქნას გამოყენებული ქვემოთ ჩამოთვლილი პარაგრაფები.

2. ნებისმიერი წინადადება, მრავალმხრივ ხელშეკრულებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე, უნდა ეცნობოს ყოველ ხელშემკერელ სახელმწიფოს რომელთაგან თითოეულს უფლება აქვს მონაწილეობა მიიღოს:

ა) გადაწყვეტილების მიღებაში იმის თაობაზე, თუ რა ქმედება უნდა განხორციელდეს ასეთი წინადადების მიმართ;

ბ) მოლაპარაკებებში და ნებისმიერი შეთანხმების დადებაში, რაც დაკავშირებულია ხელშეკრულებაში შესწორების შეტანასთან.

3. ყოველი სახელმწიფო, რომელიც უფლებამოსილია გახდეს ხელშეკრულების მონაწილე, ასევე უფლებამოსილია გახდეს იმ ხელშეკრულების მონაწილე, რომელმაც ცვლილება განიცადა.

4. შესწორებების შეტანის თაობაზე შეთანხმება არ ავალდებულებს სახელმწიფოს, რომელიც უკვე არის ხელშეკრულების მონაწილე, მაგრამ არ გამხდარა ხელშეკრულებაში შესწორებების შეტანის თაობაზე შეთანხმების მონაწილე, ასეთი სახელმწიფოს მიმართ გამოიყენება 30-ე მუხლის მე-4 (ბ) პუნქტი.

5. ნებისმიერი სახელმწიფო, რომელიც ხდება ხელშეკრულების მონაწილე, მას შემდეგ რაც ძალაში შევა შეთანხმება მასში ცვლილებების შეტანის თაობაზე, თუ იგი არ აცხადებს სხვა განზრახვას:

ა) ითვლება იმ ხელშეკრულების მონაწილედ, რომელშიც შეტანილ იქნა ცვლილება; და

ბ) ითვლება იმ ხელშეკრულების მონაწილედ რომელშიც ცვლილება არ შესულა, ხელშეკრულების იმ ნებისმიერი მონაწილის მიმართ, რომლისთვისაც სავალდებულო არ არის შეთანხმება ხელშეკრულებაში ცვლილებების შეტანის შესახებ.

მუხლი 41. შეთანხმება მრავალმხრივი ხელშეკრულების შეცვლაზე მხოლოდ მის ცალკეულ მონაწილეთა შორის

1. მრავალმხრივი ხელშეკრულების ორ ან რამდენიმე მონაწილეს შეუძლიათ დადონ შეთანხმება ხელშეკრულების შეცვლაზე მხოლოს მათ შორის ურთიერთობაში, თუ:

ა) ასეთი ცვლილების შესაძლებლობა გათვალისწინებულია თვით ხელშეკრულებით; ან

ბ) ასეთი ცვლილება არ იკრძალება ხელშეკრულებით და:

i) გაველენას არ ახდენს სხვა სახელმწიფოების მიერ, ხელშეკრულებით განსაზღვრული მათი უფლებებით სარგებლობასა და ნათ მიერ ნაკისრ ვალდებულებათა შესრულებაზე;

ii) არ ეხება დებულებებს, რომლებისგანაც გადახვევა შეუთავსებელია მთლიანობაში ხელშეკრულების ობიექტისა და მიზნის ეფექტურ განხორციელებასთან.

2. თუ იმ შემთხვევაში, რომელზეც ვრცელდება 1-ლი (ა) პუნქტის მოქმედება, ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, მაშინ აღნიშნული მონაწილენი სხვა მონაწილეებს აცნობებენ შეთანხმების დადების განზრახვას და ხელშეკრულებაში იმ ცვლილების შესახებ, რომელსაც შეთანხმება ითვალისწინებს.

ნაწილი V. ხელშეკრულების მოქმედების ბათილობა,

შეწყვეტა და შეჩერება.

კარი 1. ზოგადი დებულებები

მუხლი 42. ხელშეკრულების ნამდვილობა და ძალაში

ყოფნის განგრძობადობა

1. ხელშეკრულების ნამდვილობა ან სახელმწიფოს თანხმობა მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე შეიძლება გახდეს დავის საგანი მხოლოდ წინამდებარე კონვენციის გამოყენების საფუძველზე.

2. ხელშეკრულების შეწყვეტას, მის დენონსაციას ან ხელშეკრულებიდან მისი მონაწილის გამოსვლას შეიძლება ადგილი ჰქონდეს მხოლოდ თვით ხელშეკრულების ან წინამდებარე კონვენციის დებულებების გამოყენების შედეგად. იგივე წესი გამოიყენება ხელშეკრულების მოქმედების შეჩერების მიმართ.

**მუხლი 43. ვალდებულებები რომლებიც ხელშეკრულებისგან
დამოუკიდებლად სავალდებულონი არიან საერთაშორისო
სამართლის საფუძველზე**

ხელშეკრულობის ბათილობა, შეწყვეტა ან დენონსაცია, ხელშეკრულებიდან ერთ-ერთი მონაწილის გასვლა ან მისი მოქმედების შეჩერება, თუკი ეს წინამდებარე კონვენციის ან თვით ხელშეკრულების დებულებების გამოყენების შედეგია, არავითარ შემთხვევაში არ ეხება სახელმწიფოს მოვალეობას შესრულოს ნებისმიერი, ხელშეკრულებაში დაფიქსირებული ვალდებულება, რომლის შესრულების სუბიექტიცაა იგი საერთაშორისო სამართლის საფუძველზე, დამოუკიდებლად ხელშეკრულებისაგან.

მუხლი 44. ხელშეკრულებების დებულებების დაყოფადობა.

1. ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ან 56-ე მუხლიდან გამომდინარე მონაწილის უფლება, მოახდინოს ხელშეკრულების დენონსირება, გამოვიდეს ხელშეკრულებიდან ან შეაჩეროს მისი მოქმედება, შეიძლება გამოყენებულ იქნას მხოლოდ მთელი ხელშეკრულების მიმართ, თუ ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არ გათვალისწინებული ან თუ მისი მონაწილეები სხვა რამეზე არ შეთანხმდნენ.

2. ხელშეკრულების ბათლობის, მისი შეწყვეტის ან ხელშეკრულებიდან გასვლის ამ კონვენციით აღიარებულ საფუძველზე დაყრდნობა შეიძლება მთელი ხელშეკრულების მიმართ ყველა შემთხვევაში, გარდა ქვემოთ მოყვანილი პუნქტების ან მე-60 მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

3. თუკი ასეთი საფუძველი ეხება მხოლოდ ცალკეულ დებულებებს, მაშინ მათზე დაყრდნობა შეიძლება მხოლოდ ამ დებულებების მიმართ, სადაც:

ა) მათი გამოყენების თვალსაზრისით დასახელებული დებულებები, გამოყოფადი არიან ხელშეკრულების დანარჩენი ნაწილისაგან;

ბ) ხელშეკრულებიდან გამომდინარეობს ან სხვაგვარადაა დადგენილი, რომ ამ დებულებათა მიღება არ წარმოადგენდა არსებით საფუძველს სხვა მონაწილის ან მონაწილეთა თანხმობისა მთლიანობაში მთელი ხელშეკრულების საგაღდებულობაზე; და

გ) ხელშეკრულების დანარჩენი ნაწილის შესრულების გაგრძელება არ იქნება უსამართლო.

4. იმ შემთხვევებში, რომლებიც 49-ე და 50-ე მუხლების მოქმედების ქვეშ ექცევიან, სახელმწიფოს, რომელსაც უფლება აქვს მიუთითოს მოტყუებაზე ან მოსყიდვაზე, შეუძლია ეს გააკეთოს ან მოლიანად მთელი ხელშეკრულების მიმართ, ან მესამე პარაგრაფში მოცემულ შემთხვევაში, მხოლოდ მისი ცალკეული დებულებების მიმართ.

5. იმ შემთხვევებში, რომლებიც ექცევიან 51-ე, 52-ე და 53-ე მუხლების მოქმედების ქვეშ, ხელშეკრულებების დებულებების დაყოფა არ დაიშვება.

მუხლი 45. ხელშეკრულების ბათილობის ან შეწყვეტის, მისგან გამოსვლის ან მისი მოქმედების შეჩერების საფუძველზე მითითებების უფლების დაკარგვა.

სახელმწიფოს უფლება აღარ აქვს მოითხოვოს 46-ე და 50-ე ან 60-ე და 62-ე მუხლების გამოყენება — როგორც ხელშეკრულების ბათილობის, შეწყვეტის, მისგან გამოსვლის ან მისი მოქმედების შეჩერების საფუძველი, მას შემდეგ რაც მისთვის ცნობილი გახდა ფაქტები:

ა) იგი გარკვევით დათანხმდა, რომ ხელშეკრულება გამომდინარე შემთხვევიდან ქმედითია, ინარჩუნებს ძალას ან ძალაში რჩება; ან

ბ) იგი, მისი ქცევიდან გამომდინარე უნდა ჩაითვალოს მდუმარედ დათანხმებულად იმაზე, რომ ხელშეკრულება შემთხვევიდან გამომდინარე ქმედითია, ინარჩუნებს ძალას ან ძალაში რჩება.

კარი 2. ხელშეკრულებათა ბათილობა

მუხლი 46. შინასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის დებულებები, რომლებიც ხელშეკრულების დადების კომპეტენციას ეხება.

1. სახელმწიფოს არა აქვს უფლება მიუთითოს იმ გარემოებაზე, რომ მისი თანხმობა ხელშეკრულების მისთვის სავალდებულობაზე გამოსატული იყო მისი შინასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის ამა თუ იმ დებულებების დარღვევით, რომელიც ეხება ხელშეკრულების დადების კომპეტენციას, როგორც მისი თანხმობის ბათილობის საფუძველს, თუკი ეს დარღვევა არ იყო აშკარა და არ ეხებოდა მისი შინასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის ნორმებს, რომლებიც განსაკუთრებული მნიშვნელობისაა.

2. დარღვევა აშკარაა, თუკი იგი ობიექტურად ცხადია ნებისმიერი სახელმწიფოსათვის, რომელიც ამ საკითხში მოქმედებს კეთილსინდისიერად და ჩვეულებრივი პრაქტიკის შესაბამისად.

მუხლი 47. უფლებამოსილი პირის სპეციფიკური შეზღუდვები სახელმწიფოს თანხმობის გამოსატვისას

თუკი წარმომადგენლის უფლებამოსილება, რომლის საფუძველზეც მან გამოსატა სახელმწიფოს თანხმობა მისთვის კონკრეტული ხელშეკრულების სავალდებულობაზე, სპეციალური შეზღუდვის საგანი იყო, ამ შეზღუდვის უგულებელყოფამ არ შეიძლება გამოიწვიოს ამ

წარმომადგენლის მიერ გამოხატული განზრახვის ბათილობა იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც შეზღუდვის თაობაზე ხელშეკრულების მონაწილე სხვა მხარეებს ეცნობათ ამგვარი განზრახვის გამოხატვამდე.

მუხლი 48. შეცდომა

1. სახელმწიფოს უფლება აქვს მიუთითოს შეცდომაზე ხელშეკრულებაში, როგორც მისთვის ამ ხელშეკრულებაზე თანხმობის ბათილობის საფუძველზე, თუკი შეცდომა ეხება ფაქტს ან სიტუაციას, რომელიც ამ სახელმწიფოს ვარაუდით, არსებობდა ხელშეკრულების დადებისას და წარმოადგენენ არსებით საფუძველს მისთვის ამ ხელშეკრულების სავალდებულობაზე თანხმობისათვის.

2. პირველი პუნქტი არ გამოიყენება იმ შემთხვევაში, თუკი მითითებულმა სახელმწიფომ თავისი ქცევით განაპირობა ამ შეცდომის დაშვება ან თუკი არსებობდა იმდგვარი გარემოებები, რომ ამ სახელმწიფოს ყურადღება უნდა მიექცია შესაძლო შეცდომაზე.

3. შეცდომა, რომელიც ეხება მხოლოდ ხელშეკრულების ტექსტის ფორმულირებას (რედაქციას), არ მოქმედებს ამ ხელშეკრულების ქმედითობაზე; ამ შემთხვევაში გამოიყენება 79-ე მუხლი.

მუხლი 49. მოტყუება

თუკი სახელმწიფო იძულებელი შეიქმნა დაედო ხელშეკრულება მოლაპარაკებაში მონაწილე სხვა სახელმწიფოს ცრუ ქმედებების ზემოქმედებით, მას უფლება აქვს მიუთითოს მოტყუებაზე, როგორც ხელშეკრულების სავალდებულობაზე მისი თანხმობის ბათილობის საფუძველზე.

მუხლი 50. სახელმწიფოს წარმომადგენლის მოსყიდვა

თუკი სახელმწიფოს თანხმობა მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე გამოსატული იყო მოლაპარაკების მონაწილე მეორე სახელმწიფოს მიერ მისი წარმომადგენლის პირდაპირი ან ირიბი მოსყიდვის შედეგად, ამ სახელმწიფოს უფლება აქვს მიუთითოს ასეთ მოსყიდვაზე, როგორც მისთვის ამ ხელშეკრულების სავალდებულობაზე თანხმობის ბათილობის საფუძველზე.

მუხლი 51. სახელმწიფოს წარმომადგენლის იძულება

სახელმწიფოს თანხმობას მისთვის ხელშეკრულების სავალდებულობაზე, რაც გამოსატული იყო მისი წარმომადგენლის მიმართ იძულებითი მოქმედების ან ასეთის მუქარის შედეგად, არა აქვს არავითარი იურიდიული ძალა.

მუხლი 52. სახელმწიფოს იძულება მუქარით ან ძალის გამოყენებით

ხელშეკრულება არის ბათილი, თუკი მისი დადება იყო მუქარის ან ძალის გამოყენების შედეგი, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდებაში ჩამოყალიბებულია საერთაშორისო სამართლის პრინციპების დარღვევით.

მუხლი 53. ხელშეკრულებები, რომლებიც ეწინააღმდეგებიან საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებულ ნორმას (*Jus cogens*)

ხელშეკრულება ბათილია, თუკი დადების მომენტში იგი ეწინააღმდეგება ზოგადი საერთაშორისო სამართლის იმპერატიულ ნორმას. წინამდებარე კონვენციისათვის ზოგადი საერთაშორისო სამართლის იმპერატიული ნორმა არის ნორმა, რომელიც მიღებულია და აღიარებულია მთლიანად სახელმწიფოთა საერთაშორისო თანამეგობრობის მიერ, როგორც ნორმა, რომლისგანაც გადახვევა დაუშვებელია და რომელიც შეიძლება შეიცვალოს მხოლოდ ზოგადი საერთაშორისო სამართლის ამავე ხასიათის მომდევნო ნორმით.

კარი III. ხელშეკრულების შეწყვეტა და მათი მოქმედების შეჩერება

მუხლი 54. ხელშეკრულების შეწყვეტა ან ხელშეკრულებიდან გამოსვლა ხელშეკრულების დებულებების ან მისი მონაწილეთა თანხმობის საფუძველზე

ხელშეკრულების შეწყვეტას ან ხელშეკრულებიდან მისი მონაწილის გასვლას შეიძლება ადგილი ჰქონდეს:

- ა) ხელშეკრულების დებულებების შესაბამისად; ან
- ბ) ნებისმიერ დროს, ხელშეკრულების ყველა მონაწილის თანხმობით სხვა ხელშემკვრელ სახელმწიფოებთან კონსულტაციებით.

მუხლი 55. მრავალმხრივი ხელშეკრულების მონაწილეთა რაოდენობის შემცირება იმ დონემდე, რის შედეგადაც მათი რიცხვი ნაკლებია იმაზე, რაც აუცილებელია ხელშეკრულების ძალაში შესასვლელად

თუკი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, მრავალმხრივი ხელშეკრულება არ წყვეტს მოქმედებას მხოლოდ იმ მიზეზით, რომ მის მონაწილეთა რიცხვი გახდა იმ ოდენობაზე ნაკლები, რაც სავალდებულოა ხელშეკრულების ძალაში შესასვლელად.

მუხლი 56. ხელშეკრულების დენონსაცია ან ხელშეკრულებიდან გამოსვლა, რომელიც არ შეიცავს

დებულებებს მისი შეწყვეტის, დენონსაციის ან მისგან გასვლის შესახებ

1. ხელშეკრულება, რომელიც არ შეიცავს დებულებებს მისი შეწყვეტის შესახებ და რომელიც არ ითვალისწინებს დენონსაციას ან მისგან გასვლას, არ ექვემდებარება დენონსაციას და ხელშეკრულებისგან გასვლა არ დაიშვება, გარდა იმ შემთხვევებისა, თუ:

ა) დადგენილია, რომ მონაწილეებს განზრახული ჰქონდათ დაეშვათ დენონსაციის ან ხელშეკრულებიდან გასვლის შესაძლებლობა; ან

ბ) ხელშეკრულების დენონსაციის ან მისგან გასვლის უფლება იგულისხმება თვით ხელშეკრულების ბუნებიდან გამომდინარე.

2. მონაწილემ არანაკლებ 12 თვით ადრე უნდა განაცხადოს თავის განზრახვა, მოახდინოს ხელშეკრულების დენონსირება ან გავიდეს ხელშეკრულებიდან 1-ლი პუნქტის შესაბამისად.

მუხლი 57. ხელშეკრულების მოქმედების შეჩერება მისი დებულებების ან მონაწილეთა თანხმობის შესაბამისად.

ხელშეკრულების მოქმედების შეჩერება მისი ყველა მონაწილის ან რომელიმე ცალკეული მონაწილის მიმართ შესაძლებელია:

ა) ხელშეკრულების დებულებების შესაბამისად; ან

ბ) ნებისმიერ დროს, სხვა ხელშემკვერელ სახელმწიფოებთან კონსულტაციებით.

მუხლი 58. მრავალმხრივი ხელშეკრულების მოქმედების შეჩერება მხოლოდ მის ზოგიერთ მონაწილეთა შორის შეთანხმებით

1. მრავალმხრივი ხელშეკრულების ორ ან რამდენიმე მონაწილეს შეუძლია დადონ შეთანხმება ხელშეკრულების დებულებების მოქმედების დროებით შეჩერებაზე მხოლოდ ერთმანეთს შორის, თუკი:

ა) ასეთი შეჩერების შესაძლებლობა გათვალისწინებულია ხელშეკრულებით; ან

ბ) აღნიშნულის შეჩერება არ იკრძალება ხელშეკრულებით და:

(ი) ზეგავლენას არ ახდენს ხელშეკრულების სხვა მონაწილეთა მიერ ხელშეკრულებიდან გამომდინარე მათი უფლებებით სარგებლობაზე და ვალდებულებათა შესრულებაზე;

(იი) იგი არ არის შეუთავსებელი ხელშეკრულების ობიექტსა და მიზნებთან.

2. თუ იმ შემთხვევაში, რომელიც ვერ ექცევა 1-ლი პუნქტის (ა) ქვეპუნქტის სფეროში, ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, მაშინ მითითებული მონაწილეები აცნობენ სხვა მონაწილეებს მათი განზრახვის შესახებ

შეთანხმების დადების თაბაზე და ხელშეკრულების იმ დებულებების შესახებ რომელთა მოქმედებაც განზრახული აქვთ შეჩერონ.

მუხლი 59. ხელშეკრულების შეწყვეტა ან მისი მოქმედების შეჩერება რომელიც გამომდინარეობს ხელშეკრულების დადებიდან

1. ხელშეკრულება ითვლება შეწყვეტილად, თუკი მისი ყველა მონაწილე დადებს მომდევნო ხელშეკრულებას ამავე საკითხებზე და:

ა) მომდევნო ხელშეკრულებიდან გამომდინარეობს ან სხვაგვარად დადგენილია მონაწილეთა განზრახვა, რომ ეს საკითხი რეგულირდება ამ ხელშეკრულებით; ან

ბ) მომდევნო ხელშეკრულების დებულებები იმდენად შეუთავსებელია წინა ხელშეკრულების დებულებებთან, რომ ორივე ხელშეკრულების ერთდროულად გამოყენება შეუძლებელია.

2. წინა ხელშეკრულების მოქმედება ითვლება მხოლოდ შეჩერებულად, თუ მომდევნო ხელშეკრულებიდან გამომდინარეობს, ან სხვაგვარად დადგენილია, ასეთი იყო მონაწილეთა განზრახვა.

მუხლი 60. ხელშეკრულების დარღვევის შედეგად მისი შეწყვეტა, ან მისი მოქმედების შეჩერება

1. ორმხრივი ხელშეკრულების ერთ-ერთი მონაწილის მიერ არსებითი დარღვევა უფლებას აძლევს სხვა მონაწილეს

მიუთითოს ამ დარღვევაზე, როგორც ხელშეკრულების მთლიანად ან ნაწილობრივ შეწყვეტის ან შეჩერების საფუძველზე.

2. მრავალმხრივი ხელშეკრულების არსებითი დარღვევა მისი ერთ-ერთი მონაწილის მიერ უფლებას აძლევს:

ა) სხვა მონაწილეებს ერთხმად მიღებული შეთანხმების საფუძველზე შეაჩერონ ხელშეკრულების მოქმედება, მთლიანად ან ნაწილობრივ ან შეწყვიტოს იგი;

(i) მათ და იმ სახელმწიფოს შორის, რომელმაც ხელშეკრულება დაარღვია, ან

(ii) ყველა მონაწილეთა შორის;

ბ) მონაწილეს, რომელიც განსაკუთრებით დაზარალდა დარღვევის შედეგად, მიუთითოს ამ დარღვევაზე, როგორც ხელშეკრულების მოქმედების მთლიანად ან ნაწილობრივ შეჩერების საფუძველზე მასსა და იმ სახელმწიფოს შორის ურთიერთობაში, რომელმაც დაარღვია ხელშეკრულება.

გ) ნებისმიერ სხვა მონაწილეს, ხელშეკრულების დამრღვევი სახელმწიფოს გარდა, შეუძლია მოითხოვოს ამ დარღვევაზე მითითება, როგორც ხელშეკრულების მთლიანად ან ნაწილობრივ მოქმედების შეწყვეტის საფუძველზე მის მიმართ, თუკი ხელშეკრულება ატარებს ისეთ ხასიათს, რომ მისი დებულებების არსებითი დარღვევა ერთ-ერთი მონაწილის მიერ ძირფესვიანად ცვლის თვითოეული მონაწილის მდგომარეობას ხელშეკრულებით ნაკისრ ვალდებულებათა შემდგომი შესრულების მიმართ.

3. ხელშეკრულების არსებით დარღვევად, ამ მუხლის მიზნებისათვის ითვლება:

ა) ხელშეკრულებაზე უარის თქმა, რაც დაუშვებლად არის მიჩნეული წინამდებარე კონვენციით.

ბ) ხელშეკრულების იმ დებულებების დარღვევა, რომელსაც არსებითი მნიშვნელობა აქვს ხელშეკრულების ობიექტისა და მიზნების განხორციელებისათვის.

4. ზემოხსენებული პუნქტები არ ეხება ხელშეკრულების იმ დებულებებს, რომლებიც გამოიყენება მისი დარღვევის შემთხვევაში.

5. 1-ლი, მე-2 და მე-3 პარაგრაფები არ გამოიყენება ჰუმანიტარული ხასიათის ხელშეკრულების შემცველ იმ დებულებების მიმართ, რომლებიც ეხება ადამიანის პიროვნების დაცვას, განსაკუთრებით კი დებულებების მიმართ, რომლებიც კრძალავენ იმ პირთა მიმართ რეპრესალების ნებისმიერ ფორმას, რომლებსაც ასეთი ხელშეკრულებები იცავენ.

მუხლი 61. ხელშეკრულების შემდგომი შესრულების შეუძლებლობა

1. მონაწილეს უფლება აქვს მიუთითოს ხელშეკრულების შესრულების შეუძლებლობაზე, როგორც ხელშეკრულების შეწყვეტის ან ხელშეკრულებიდან გამოსვლის საფუძველზე, თუ ეს შეუძლებლობა გამოწვეულია იმ ობიექტის სამუდამო გაქრობის ან მოსპობის შედეგად, რომელიც აუცილებელია ხელშეკრულების შესასრულებლად. თუ ასეთი შეუძლებლობა დროებითია, მასზე დაყრდნობა დასაშვებია მხოლოდ როგორც ხელშეკრულების მოქმედების შეჩერების საფუძველზე.

2. მონაწილეს არ აქვს უფლება, დაეყრდნოს შესრულების შეუძლებლობას, როგორც ხელშეკრულების შეწყვეტის, ხელშეკრულებიდან გამოსვლის ან მისი მოქმედების შეჩერების საფუძველს, თუ ეს შეუძლებლობა გამოწვეულია ამ მონაწილის

მიერ ან ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულებების ან სხვა საერთაშორისო ვალდებულების დარღვევის შედეგად, რომელიც მან იკისრა ხელშეკრულების ნებისმიერი სხვა მონაწილის მიმართ.

მუხლი 62. გარემოებათა ძირეული შეცვლა

1. არ შეიძლება დაყრდნობა იმ ძირეულ ცვლილებაზე, რომლებიც მოხდა ხელშეკრულების დადებისას არსებულ გარემოებათა მიმართ და რომლებიც არ იყო გათვალისწინებული მონაწილეების მიერ, როგორც ხელშეკრულების შეწყვეტის ან ხელშეკრულებიდან გასვლის საფუძველზე, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც:

ა) ასეთ გარემოებათა არსებობა არსებით საფუძველს უქმნიდა მონაწილეთა თანხმობას მათთვის ხელშეკრულების საგადაღებულობაზე; და

ბ) გარემოებათა შეცვლის შედეგები ძირეულად ცვლის იმ ვალდებულებათა მოქმედების სფეროს, რომელი ჯერ კიდევ ექვემდებარება შესრულებას ხელშეკრულების შესაბამისად.

2. მდგომარეობის ძირეულ შეცვლაზე, როგორც ხელშეკრულების შეწყვეტის ან მისგან გამოსვლის საფუძველზე მითითება არ დაიშვება:

ა) თუკი ხელშეკრულება ადგენს საზღვარს; ან

ბ) თუკი ასეთი ძირეული შეცვლა, რომელზეც უთითებს ხელშეკრულების მონაწილე, არის ამ მონაწილის მიერ ამ ხელშეკრულების ნებისმიერი სხვა მონაწილის წინაშე ნაკისრ

ვალდებულების ან ნებისმიერი სხვა საერთაშორისო ხელშეკრულებით ნაკისრ ვალდებულებათა დარღვევის შედეგი.

3. თუ წინამდებარე პარაგრაფების შესაბამისად, მონაწილეს უფლება აქვს მოითხოვოს მითითება ძირეულ შეცვლაზე, როგორც მის მიერ ხელშეკრულების შეწყვეტის ან მისგან გამოსვლის საფუძველზე, მაშინ მას უფლება აქვს ასევე მიუთითოს ამ ცვლილებაზე, როგორც ხელშეკრულების შეჩერების საფუძველზე.

მუხლი 63. დიპლომატიური ან საკონსულო ურთიერთობების გაწყვეტა

ხელშეკრულების მონაწილეთა შორის დიპლომატიური ან საკონსულო ურთიერთობების გაწყვეტა არ ზემოქმედებს მათ შორის ხელშეკრულებით დამყარებულ სამართლებრივ ურთიერთობებზე, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც დიპლომატიური ან საკონსულო ურთიერთობების არსებობა ხელშეკრულების შესრულების აუცილებელი პირობაა.

მუხლი 64. ზოგადი საერთაშორისო სამართლის ახალი იმპერატიული ნორმის (*Jus cogens*) წარმოშობა

თუკი წარმოიშვება ზოგადი საერთაშორისო სამართლის ახალი იმპერატიული ნორმა, ამ შემთხვევაში ნებისმიერი არსებული ხელშეკრულება, რომელიც წინააღმდეგეობაშია ამ ნორმასთან, ხდება ბათილი და წყვეტს მოქმედებას.

კარი 4. პროცედურა

მუხლი 65. პროცედურა რომელიც გამოყენებულ უნდა იქნას ხელშეკრულების გაბათილების, შეწყვეტის, მისგან გამოსვლის ან მისი მოქმედების შეჩერებისას

1. მონაწილემ, რომელიც ამ კონვენციის დებულებებითა შესაბამისად ეყრდნობა ხელშეკრულების სავალდებულობაზე თავისი თანხმობის ნაკლს ან სადავოდ ხდის ხელშეკრულების ნამდვილობას მის შესაწყვეტად, ხელშეკრულებიდან გასასვლელად ან მისი მოქმედების შესაჩერებლად, თავისი მოთხოვნა უნდა შეატყონინოს სხვა მონაწილეებს. შეტყობინება უნდა შეიცავდეს მითითებას ზომებზე, რომელთა განხორციელებას ვარაუდობენ ხელშეკრულებას მიმართ, აგრეთვე მათ დასაბუთებას.

2. თუკი, ვადის ამოწურვის შემდეგ, რომელიც განსაკუთრებით სასწრაფო შემთხვევების გარდა, უნდა შეადგენდეს არანაკლებ სამ თვეს შეტყობინების მიღებიდან, არცერთი მონაწილე არ განაცხადებს საწინააღმდეგო პოზიციას, განმცხადებელ მონაწილეს შეუძლია იმოქმედოს 67-ე მუხლით დადგენილი წესის ფარგლებში, მის მიერ შეთავაზებული ზომების განხორციელების მიზნით.

3. თუკი, ნებისმიერი სხვა მონაწილე გამოთქვამს საწინააღმდეგო პოზიციას, მაშინ მონაწილეები უნდა შეეცადონ მიაღწიონ საკითხის გადაწყვეტას იმ საშუალებათა

გამოყენებით, რომლებიც გათვალისწინებულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების 33-ე მუხლით.

4. არაფერს წინამდებარე პუნქტებში არ შეუძლია გავლენა მოახდინოს მხარეთა უფლებებსა და მოვალეობებზე ნებისმიერი მოქმედი დებულებების ფარგლებში, რომლებიც საგაღდებულოა მონაწილეთათვის დაგების გადაწყვეტასთან მიმართებაში.

5. 45-ე მუხლისათვის ზიანის მიუყენებლად, ის გარემოება, რომ სახელმწიფომ არ გააგზავნა შეტყობინება 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებული წესით, უფლებას არ უკარგავს მას განახორციელოს ასეთი შეტყობინება მეორე მხარის პასუხად, რომელიც ითხოვს ხელშეკრულების შესრულებას, ან აცხადებს მისი დარღვევის შესახებ.

მუხლი 66. სასამართლო განხილვის, არბიტრაჟის და მორიგების პროცედურა

თუკი 65-ე მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად, ვერ იქნა მიღწეული რაიმე გადაწყვეტილება 12 თვის განმავლობაში უარის თქმის შემცველი შეპასუხების მიღების დღიდან, გამოყენებული უნდა იქნას შემდეგი პროცედურები:

ა) 53-ე ან 64-ე მუხლების გამოყენების ან განმარტების თაობაზე დავის მონაწილე ნებისმიერ მხარეს შეუძლია, წერილობითი ფორმით დავა გადასაწყვეტად გადასცეს გაეროს საერთაშორისო სასამართლოში გადაწყვეტილების მიღების მიზნით, თუკი მხარეები ვერ შეთანხმდებიან, რომ დავა გადასცენ განსახილველად არბიტრაჟს.

ბ) წინამდებარე კონვენციის V თავის სხვა ნებისმიერი მუხლის გამოყენების ან ინტერპრეტაციასთან დაკავშირებული

დავის მონაწილე ნებისმიერ მხარეს შეუძლია წამოიწყოს პროცედურა, რომელიც მოცემულია ან კონვენციის დანართში, აღნიშნულის თაობაზე გაეროს გენერალური მდივნისათვის მიმართვის გზით.

მუხლი 67. დოკუმენტი რომლითაც ცხადდება ხელშეკრულების ბათილობა, შეწყვეტა, მისგან გასვლა ან მისი მოქმედების შეჩერება

1. 65-ე მუხლის 1-ლი პუნქტით გათვალისწინებული შეტყობინება უნდა განხორციელდეს წერილობითი ფორმით.

2. ნებისმიერი საერთაშორისო-სამართლებრივი აქტი, რომლის მიზანია ხელშეკრულების ბათილად ცნობა, შეწყვეტა, მისგან გასვლა, ან მისი მოქმედების შეჩერება, ხელშეკრულებების დებულებების, ან 65-ე მუხლის მე-2 ან მე-3 პუნქტების შესაბამისად, უნდა გაფორმდეს დოკუმენტების სახით რომელიც ეგზავნება სხვა მონაწილეებს.

თუკი აღნიშნული დოკუმენტები ხელმოწერილი არაა სახელმწიფოს მეთაურის, მთავრობის მეთაურის ან საგარეო საქმეთა მინისტრის მიერ, სახელმწიფოს წარმომადგენელს, რომელიც გადასცემს მას, შეიძლება მოეთხოვოს უფლებამოსილების დამადასტურებელი დოკუმენტის წარდგენა.

მუხლი 68. 65-ე და 67-ე მუხლებით გათვალისწინებული შეტყობინებებისა და შესაბამისი დოკუმენტების უკან გამოთხოვა

65-ე და 67-ე მუხლებით გათვალისწინებულ დოკუმენტთა ან ნოტიფიცირების უკან გამოთხოვა დასაშვებია ნებისმიერ დროს, მათ ძალაში შესვლამდე.

ნაწილი 5. ხელშეკრულების ბათილობის, მისი მოქმედების შეწყვეტის ან შეჩერების შედეგები

69. ხელშეკრულების ბათილობის შედეგები

1. ხელშეკრულება, რომლის ბათილობაც დადგენილია წინამდებარე კონვენციის საფუძველზე – ბათილია. ბათილი ხელშეკრულების დებულებებს არ აქვთ არავითარი იურიდიული ძალა.

2. თუკი მიუხედავად ამისა, განხორციელებულ იქნა მოქმედებები ასეთი ხელშეკრულების საფუძველზე:

ა) თითოეულ მონაწილეს შეუძლია მოსთხოვოს ნებისმიერ სხვა მონაწილეს დააფუძნონ მათ ორმხრივ ურთიერთობაში, რამდენადაც ეს შესაძლებელია ის მდგომარეობა, რომელიც იარსებებდა რომ არ განხორციელებულიყო მითითებული მოქმედებები.

ბ) მოქმედებები განხორციელებული კეთილსინდისიერად, მანამ დადგინდებოდა ხელშეკრულების ბათილობა, არ შეიძლება მიხნეულ იქნან უკანონოდ მხოლოდ იმ მიზეზით, რომ ხელშეკრულება ბათილია.

3. იმ შემთხვევებში, რომლებიც ექცევა 49-ე, 50-ე, 51-ე, ან 52-ე მუხლების მოქმედების ქვეშ, მეორე პარაგრაფი არ გამოიყენება მონაწილის მიმართ, რომელიც პასუხისმგებელია მოტყუების, მოსყიდვის ან აძულების ჩადენისათვის.

4. კონკრეტული სახელმწიფოს თანხმობის ბათილობის შემთხვევაში, რომლითაც იგი მრავალმხრივი ხელშეკრულებითაა დაკავშირებული, მითითებული წესები გამოიყენება ურთიერთობაზე ამ სახელმწიფოსა და ხელშეკრულების მონაწილეთა შორის.

მუხლი 70. ხელშეკრულების შეწყვეტის შედეგები

1. თუკი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული ან თუ მონაწილენი სხვა რამეზე არ შეთანხმდნენ, ხელშეკრულების შეწყვეტა მის დებულებების ან წინამდებარე კონვენციის შესაბამისად:

ა) ათავისუფლებს ხელშეკრულების მონაწილეებს ყოველგვარი ვალდებულებისაგან შემდგომში შეასრულოს ხელშეკრულება;

ბ) არ მოქმედებს მონაწილეების ნებისმიერ უფლებაზე, მოვალეობაზე ან იურიდიულ მდგომარეობაზე, რომლებიც წარმოიქმნენ მის შეწყვეტამდე ხელშეკრულების შესრულების შედეგად.

2. თუკი სახელმწიფო დენონსაციას გაუკეთებს მრავალმხრივ ხელშეკრულებას ან გამოდის მისგან, 1-ლი პუნქტი გამოიყენება ამ სახელმწიფოსა და თვითოეულ

მონაწილეს შორის, ხელშეკრულების დენონსაციის ან მისგან გამოსვლის ძალაში შესვლის დღიდან.

მუხლი 71. ხელშეკრულების ბათილობის შედეგები, რომელიც ეწინააღმდეგება ზოგადი საერთაშორისო სამართლის იმპერატიულ ნორმას

1. იმ შემთხვევაში, როდესაც ხელშეკრულება 53-ე მუხლის საფუძველზე ბათილია, მონაწილეები:

ა) აღმოფხვრიან რამდენადაც ეს შესაძლებელია, ნებისმიერ მოქმედებათა შედეგებს, რომლებიც განხორციელდა ნებისმიერი დებულების შესაბამისად, რომელიც ეწინააღმდეგება ზოგადი საერთაშორისო სამართლის იმპერატიულ ნორმას; და

ბ) მოჰყავთ მათი ურთიერთობები ზოგადი საერთაშორისო სამართლის იმპერატიულ ნორმებთან შესაბამისობაში.

2. იმ შემთხვევაში, როდესაც ხელშეკრულება ხდება ბათილი და წყვეტს მოქმედებას 64-ე მუხლის საფუძველზე, ხელშეკრულების შეწყვეტა:

ა) ათავისუფლებს მონაწილეებს შემდგომში ხელშეკრულების შესრულების ყოველგვარი ვალდებულებისაგან;

ბ) ზემოქმედებას არ ახდენს მონაწილეთა არცერთ უფლებაზე, ვალდებულებაზე ან იურიდიულ მდგომარეობაზე, რომელიც წარმოიშვა ხელშეკრულების შესრულების შედეგად მის შეწყვეტამდე, იმ პირობით, რომ ეს უფლებები და

ვალდებულებები ან ასეთი მდგომარეობა შესაძლებელია შემდგომში შენარჩუნდეს მხოლოდ იმ ფარგლებში, რა ფარგლებშიც მათი შენარჩუნება თავისთავად არ ეწინააღმდეგება ზოგადი საერთაშორისო სამართლის ახალ იმპერატიულ ნორმას.

მუხლი 72. ხელშეკრულების მოქმედების შეჩერების შედეგი

1. თუკი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული ან მონაწილეები სხვაგვარად არ შეთანხმდნენ, ხელშეკრულების მოქმედების შეჩერება მისი დებულების ან წინამდებარე კონვენციის საფუძველზე:

ა) ათავისუფლებს მონაწილეებს, რომელთა შორისაც ხელშეკრულების მოქმედება შეჩერებულია, ვალდებულებისაგან შეასრულონ ხელშეკრულება მათ ორმხრივ ურთიერთობებში ხელშეკრულების შეჩერების პერიოდში;

ბ) სხვაგვარად არ ზემოქმედებს ხელშეკრულებით განსაზღვრულ მონაწილეთა სამართლებრივ ურთიერთობებზე.

2. შეჩერების პერიოდის განმავლობაში მონაწილეებმა თავი უნდა შეიკავონ მოქმედებისაგან, რომლებიც მიმართულია ხელშეკრულების მოქმედების განახლების ხელის შეშლისკენ.

ნაწილი VI. სხვა დებულებები

**მუხლი 73. სახელმწიფოს სამართალმემკვიდრეობის,
სახელმწიფოს პასუხისმგებლობის და საომარ მოქმედებათა
დაწყების შემთხვევები**

წინამდებარე კონვენციის დებულებები წინასწარ არ წყვეტენ არცერთ საკითხს, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას ხელშეკრულების მიმართ სახელმწიფოს სამართალმემკვიდრეობიდან გამომდინარე, სახელმწიფოს საერთაშორისო პასუხისმგებლობიდან ან სახელმწიფოთა შორის საომარ მოქმედებათა დაწყებიდან.

**მუხლი 74. დიპლომატიური და საკონსულო ურთიერთობები
და ხელშეკრულებათა დადება**

დიპლომატიური ან საკონსულო ურთიერთობების გაწყვეტა ან არარსებობა ორ ან მეტ სახელმწიფოს შორის ხელს არ უშლის ხელშეკრულების დადებას ამ ორ სახელმწიფოს შორის. ხელშეკრულების დადება თავისთავად არ ზემოქმედებს დიპლომატიურ ან საკონსულო ურთიერთობათა მდგომარეობაზე.

**მუხლი 75. აგრესორ სახელმწიფოსთან დაკავშირებული
შემთხვევა**

წინამდებარე კონვენციის დებულებები ყოველგვარი წინასწარი გადაწყვეტის გარეშე არ ეხებიან

ხელშეკრულებასთან დაკავშირებით არცერთ ვალდებულებას, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას აგრესორი სახელმწიფოს მიმართ იმ ღონისძიებათა გატარების შედეგად, რომლებიც განხორციელებულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდებით აგრესორ სახელმწიფოსთან მიმართებაში.

თავი VII. დეპოზიტარი, შეტყობინება, შესწორებები და რეგისტრაცია

მუხლი 76. ხელშეკრულების დეპოზიტარი

1. ხელშეკრულების დეპოზიტარის დანიშვნა შეიძლება მოლაპარაკებაში მონაწილე სახელმწიფოთა მიერ, ან თავად ხელშეკრულებით, ან რაიმე სხვა წესით. დეპოზიტარი შეიძლება იყოს ერთი ან მეტი სახელმწიფო, საერთაშორისო ორგანიზაცია ან ორგანიზაციის მთავარი აღმასრულებელი თანამდებობის პირი.

2. ხელშეკრულების დეპოზიტარის ფუნქციები საერთაშორისო ხასიათისაა და დეპოზიტარს ევალება იმოქმედოს მიუკერძოებლად მისი ფუნქციების შესრულების მიზნით. კერძოდ, ის ფაქტი, რომ ხელშეკრულება არ შესულა ძალაში ზოგიერთ მონაწილეს შორის ან ის რომ უთანხმოება წარმოიშვა სახელმწიფოსა და დეპოზიტარს შორის ამ უკანასკნელის მიერ მისი ფუნქციების შესრულებასთან დაკავშირებით, არ ზემოქმედებს ამ ვალდებულებაზე.

მუხლი 77. დეპოზიტარის ფუნქციები

1. თუკი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული ან ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფოები სხვაგვარად არ შეთანხმდნენ, დეპოზიტარის ფუნქციები მოიცავს შემდეგს:

ა) ხელშეკრულების ტექსტის ორიგინალის და დეპოზიტართან წარდგენილი ნებისმიერი უფლებამოსილების ტექსტის ორიგინალის შენახვა;

ბ) ტექსტის ორიგინალის დამოწმებული ასლების და ხელშეკრულების შემდგომი სხვა ტექსტების მომზადებას იმ დამატებით ენებზე, რომელიც შეიძლება გათვალისწინებული იყოს ხელშეკრულებით და მათი გადაცემას მონაწილეებისათვის და სახელმწიფოებისათვის, რომლებსაც უფლება აქვთ გახდნენ ხელშეკრულების მონაწილენი;

გ) ხელშეკრულებაზე ნებისმიერი ხელმოწერის მიღებას და მასთან დაკავშირებული ნებისმიერი დოკუმენტის, შეტყობინების და კომუნიკაციების მიღებას და შენახვას;

დ) იმის შემოწმება არის თუ არა ხელმოწერა ან ნებისმიერი დოკუმენტი, ნოტიფიკაცია ან კომუნიკაცია, რაც დაკავშირებულია ხელშეკრულებასთან, სრულ წესრიგში და შედგენილია შესაბამისი ფორმით, და აუცილებლობის შემთხვევაში ამ საკითხის შეტყობინება შესაბამისი სახელმწიფოსთვის, რომელსაც ეს საკითხი ეხება;

ე) მონაწილეთა და ხელშეკრულების მონაწილედ გახდომის უფლების მქონე სახელმწიფოთა ინფორმირებას, იმ დოკუმენტების, შეტყობინებებისა და ცნობების შესახებ რომელსაც ხელშეკრულებას ეხება;

ფ) იმ სახელმწიფოების ინფორმირებას, რომლებსაც უფლება აქვთ გახდნენ ხელშეკრულების მონაწილე, იმის თაობაზე, თუ როდის იქნა მიღებული ან დეპონირებული ხელმოწერების, რატიფიცირების სიგელების ან მიღების, დამტკიცების ან შეერთების საბუთების ის რაოდენობა, რაც საჭიროა ხელშეკრულების ძალაში შესასვლელად;

გ) ხელშეკრულებათა რეგისტრაცია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სამდივნოში;

ჰ) წინამდებარე კონვენციის დებულებებით განსაზღვრულ ფუნქციების შესრულებას.

2. სახელმწიფოსა და დეპოზიტარს შორის ნებისმიერი უთანხმოების წარმოშობის შემთხვევაში ამ უკანასკნელის მიერ მის ფუნქციათა განხორციელებასთან დაკავშირებით, დეპოზიტარს შეუძლია ეს საკითხი გახადოს სხვა ხელმომწერ და ხელშემკვერელ სახელმწიფოთა ყურადღების საგანი ან საჭიროების შემთხვევაში დაინტერესებული საერთაშორისო ორგანიზაციის კომპეტენტურ ორგანომდე დაიყვანოს იგი.

მუხლი 78. შეტყობინებები და ცნობები

თუკი ხელშეკრულებით ან წინამდებარე კონვენციით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, შეტყობინება ან ცნობა, გაკეთებული ნებისმიერი სახელმწიფოს მიერ წინამდებარე კონვენციის შესაბამისად:

ა) თუკი არ არსებობს დეპოზიტარი, უშუალოდ გადაეცემა სახელმწიფოს, რომელსაც იგი ეხება, ანდა, თუკი არსებობს დეპოზიტარი-ამ უკანასკნელს;

ბ) ითვლება შესაბამისი სახელმწიფოს მიერ გაკეთებულად მხოლოდ იმ სახელმწიფოს მიერ მისი მიღების შემდეგ, რომელსაც იგი გაეგზავნა, ანდა შემთხვევიდან გამომდინარე, დეპოზიტარის მიერ მისი მიღების შემდეგ;

ვ) თუკი იგი ეგზავნება დეპოზიტარს, ითვლება იმ სახელმწიფოს მიერ მიღებულად რომელსაც იგი ეხება, მხოლოდ მას შემდეგ რაც ეს უკანასკნელი ინფორმირებულ იქნა ამის შესახებ დეპოზიტარის მიერ 77-ე მუხლის 1 „ც“ პუნქტის შესაბამისად.

მუხლი 79. შეცდომათა გასწორება ხელშეკრულებათა ტექსტებში ან დამოწმებულ ასლებში

1. თუკი ხელშეკრულების ტექსტის ავთენტურობის დადგენის შემდეგ მისი ხელმომწერი სახელმწიფოები და ხელშემკვრელი სახელმწიფოები შეთანხმდებიან, რომ იგი შეიცავს შეცდომას, მაშინ ეს შეცდომა, თუკი ისინი სხვა საშუალების გამოიყენებას არ გადაწყვეტენ, სწორდება:

ა) ტექსტში შესაბამისი შესწორების შეტანით და ამ შესწორების პარაფირებით, სათანადოდ უფლებამოსილებით წარმომადგენლთა მიერ;

ბ) დოკუმენტის შედგენით რომელშიც გადმოცემულია შესწორება, რომლის შეტანაზეც შეთანხმდნენ, ან ასეთ დოკუმენტთა გაცვლით; ან

ვ) ხელშეკრულების მთლიანი შესწორებული ტექსტის შედგენა იმავე პროცედურით, რა პროცედურითაც შედგენილი იქნა ძირითადი ტექსტი.

2. თუკი საკითხი ეხება ხელშეკრულებას, რომელიც შესანახად გადაეცემა დეპოზიტარს, ეს უკანასკნელი ატყობენებს ხელშეკრულების ხელმომწერ და ხელშემკვრელ სახელმწიფოებს შეცდომის შესახებ, ასევე წინადადებას მისი გასწორების შესახებ და ადგენს დროის განსაზღვრულ პერიოდს, რომლის განმავლობაშიც შეიძლება გამოთქმულ იქნას საწინააღმდეგო პოზიცია ამ წინადადების მიმართ, თუკი ამ პერიოდის გასვლაძდე:

ა) არ გამოთქმულა საწინააღმდეგო პოზიცია, დეპოზიტარს შეაქვს შესწორება ტექსტში და პარაფირებას უკეთებს ამ შესწორებას, ადგენს ოქმს ტექსტის შესწორების თაობაზე და უგზავნის მის ასლს ხელშეკრულების მონაწილეებს და იმ სახელმწიფოებს, რომლებსაც უფლება აქვთ გახდნენ ხელშეკრულების მონაწილენი;

ბ) გამოთქმულ იქნა საწინააღმდეგო აზრი, დეპოზიტარი აცნობს ამ საწინააღმდეგო აზრს ხელშეკრულების ხელმომწერ და ხელშემკვრელ სახელმწიფოებს.

3. 1-ელ და მე-2 პარაგრაფებში ჩამოყალბებული წესები, გამოიყენება ასევე იმ შემთხვევებში, როდესაც დადგინდა ტექსტის ავთენტურობა ორ ან რამოდენიმე ენაზე და აღმოჩნდა იქნება შეუსაბამობა სხვადასხვა ტექსტთა შორის, რომელიც ხელშეკრულების ხელმომწერ და ხელშემკვრელ სახელმწიფოთა საერთო თანხმობით უნდა გასწორდეს.

4. შესწორებული ტექსტი ცვლის შეცდომის შემცველ ტექსტს, (ab initio) თუკი ხელშეკრულების ხელმომწერი სახელმწიფოები და ხელშემკვრელი სახელმწიფოები ამ საკითხს სხვაგვარად არ გადაწყვეტენ.

5. დარეგისტრირებული ხელშეკრულების ტექსტში შესწორების შეტანა ეცნობება გაეროს სამდივნოს.

6. თუკი შეცდომა აღმოჩენილ იქნება ხელშეკრულების დამოწმებულ ტექსტში, დეპოზიტარი ადგენს ოქმს, რომელიც შეიცავს შესწორებას და უგზავნის მის ასლს ხელშეკრულების ხელმომწერ სახელმწიფოებსა და ხელშემკერველ სახელმწიფოებს.

მუხლი 80. ხელშეკრულების რეგისტრაცია და გამოქვეყნება

1. ხელშეკრულებები, მათი ძალაში შესვლის შემდეგ ეგზავნება გაეროს სამდივნოს რეგისტრაციისათვის ან საქმეში შესანახად და ჩამონათვალში შესატანად შემთხვევის შესაბამისად და გამოსაქვეყნებლად.

2. დეპოზიტარის დანიშნა უფლებამოსილებითას ანიჭებს მას განახორციელოს წინა პუნქტში მითითებული ქმედებები.

ნაწილი VIII. დასკვნითი დებულებები

მუხლი 81. ხელმოწერა

წინამდებარე კონვენცია ღიაა ხელმოსაწერად გაეროს ყველა წევრი სახელმწიფოს ან მისი ერთ-ერთი სპეციალიზირებული დაწესებულების ან ატომური ენერჯის საერთაშორისო სააგანტოს წევრებისათვის, ან საერთაშორისო სასამართლოს სტატუტის მონაწილეთათვის, ასევე ნებისმიერი სხვა სახელმწიფოსთვის, რომელიც მოწვეულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის მიერ, რათა გახდეს წინამდებარე კონვენციის მონაწილე შემდეგი წესის მიხედვით: 1969 წლის 30 ნოემბრამდე –ავსტრიის საგარეო საქმეთა ფედერალურ სამინისტროში, ამ თარიღის შემდგომ და

1970 წლის 30 აპრილამდე –ნიუ ორკში გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ცენტრალურ დაწესებულებებში.

მუხლი 82. რატიფიცირება

წინამდებარე კონვენცია ექვემდებარება რატიფიცირებას. სარატიფიკაციო სიგელები შესანახად გადაეცემა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს.

მუხლი 83. შეერთება

წინამდებარე კონვენციას შეიძლება შეუერთდეს ნებისმიერი სახელმწიფო, რომელიც მიეკუთვნება 81-ე მუხლში ჩამოთვლილ ამა თუ იმ კატეგორიას. შეერთების დოკუმენტი შესანახად გადაეცემა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს.

მუხლი 84. ძალაში შესვლა

1. წინამდებარე კონვენცია ძალაში შედის 30-ე დღეს იმ თარიღიდან როდესაც ჩაბარებული იქნება 35-ე სარატიფიკაციო სიგელი ან 35-ე დოკუმენტი შეერთებაზე.

2. ყოველი სახელმწიფოსათვის, რომელმაც რატიფიცირება გაუკეთა კონვენციას ან შეუერთდა მას 35-ე სარატიფიკაციო სიგელის ან შეერთების 35-ე დოკუმენტის ჩაბარების შემდეგ, კონვენცია შედის ძალაში მის მიერ სარატიფიკაციო სიგელის ან შეერთების დოკუმენტის ჩაბარების 30-ე დღეს.

მუხლი 85. ტექსტის ავთენტურობა

წინამდებარე კონვენციის დედანი რომლის ინგლისური, ესპანური, ჩინური, რუსული და ფრანგული ტექსტები არიან თანაბრად ავთენტურები, შესანახად გადაეცემა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს.

რის დასტურადაც ქვემოთხელისმომწერი მთავრობის სრულუფლებიანი სათანადო წესით უფლებამოსილმა წარმომადგენლებმა ხელი მოაწერეს წინამდებარე კონვენციას.

შესრულებულია ქ. ვენაში 1969 წლის 23 მაისს.

დანართი

1. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური მდივანი ადგენს და აწარმოებს მომრიგებელ შუამავალთა სიას კვალიფიციურ იურისტთა რიცხვიდან. ამ მიზნით გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ყველა წევრ სახელმწიფოს ან წინამდებარე კონვენციის მონაწილეს წინადადება ეძლევათ დანიშნონ ორი მომრიგებელი შუამავალი, და ამრიგად დანიშნულ პირთა სახელები ქმნიან მითითებულ სიას. მომრიგებელი შუამავლები – შემთხვევით წარმოქმნილი ვაკანსიების შესავსებად დანიშნულ შუამავალთა ჩათვლით, – ინიშნებიან ხუთი წლის ვადით, და ეს ვადა შეიძლება განახლდეს. მომრიგებელი შუამავალი, დანიშვნის ვადის ამოწურვის შემდგომ, განაგრძობს ნებისმიერი იმ ფუნქციის შესრულებას, რომელთა განსახორციელებლადაც იგი არჩეულ იქნა შემდგომი პუნქტის დებულებათა თანახმად.

2. თუკი გენერალურ მდივანს გაეგზავნება თხოვნა 66-ე მუხლის შესაბამისად, იგი გადასცემს დავას შემთანხმებული კომისიის განსახილველად, რომელიც იქმნება შემდეგნაირად.

სახელმწიფო ან სახელმწიფოები, რომლებიც წარმოადგენენ დავის მხარეებს, ნიშნავენ:

ა) ერთ მომრიგებელ შუამავალს, რომელიც არის ამ სახელმწიფოს ან ერთ-ერთი ამ სახელმწიფოს მოქალაქე, 1-ლ პუნქტში ხსენებულ სიაში მითითებულ პირთა, ან სხვა პირთა რიცხვიდან; და

ბ) ერთ მომრიგებელ შუამავალს, რომელიც არ არის ამ სახელმწიფოს ან ერთ-ერთი ამ სახელმწიფოს მოქალაქე, ხსენებულ სიაში მითითებულ პირთა რიცხვიდან.

სახელმწიფო ან სახელმწიფოები, რომლებიც წარმოადგენს ან წარმოადგენენ დავის მეორე მხარეს, ამგვარადვე ნიშნავენ ორ მომრიგებელ შუამავალს. მხარეთა მიერ არჩეული ოთხი მომრიგებელი შუამავალი დანიშნულ უნდა იქნას სამოცი დღის ვადაში იმ თარიღიდან, როცა გენერალური მდივანი მიიღებს შესაბამის თხოვნას.

ეს ოთხი მომრიგებელი შუამავალი უკანასკნელი მათგანს დანიშნვიდან სამოცი დღის ვადაში ნიშნავს მეხუთე შუამავალს სიაში ჩართულ პირთა რიცხვიდან, რომელიც იქნება თავმჯდომარე.

თუ თავმჯდომარე ან რომელიმე სხვა მომრიგებელი შუამავალი არ დაინიშნა მათ დასანიშნად ზემოთ გათვალისწინებულ ვადებში, ისინი ინიშნებიან გენერალური მდივნის მიერ შესაბამისი ვადის ამოწურვიდან სამოცი დღის ვადაში. თავმჯდომარის დანიშვნა გენერალური მდივნის მიერ შეიძლება მოხდეს ან სიაში ჩართულ პირთა რიცხვიდან, ან საერთაშორისო სამართლის კომისიის წევრთა რიცხვიდან. ნებისმიერი ის ვადა, რომელის განმავლობაშიც უნდა მოხდეს დანიშვნები, შეიძლება გაგრძელდეს იქნას დავაშივე მხარეთა შეთანხმებით.

ნებისმიერი ვაკანსია უნდა შეივსოს იმავე საშუალებით, რომელიც მითითებულ იქნა პირველადი დანიშნულებისათვის.

3. შემთანხმებელი კომისია თვითონ ადგენს საკუთარ პროცედურას. კომისიას შეუძლია, დავაში მხარეთა შეთანხმებით, ხელშეკრულების ნებისმიერ მონაწილეს შესთავაზოს საკუთარი მოსაზრება ზეპირად ან წერილობით. კომისია იღებს გადაწყვეტილებებს და აკეთებს რეკომენდაციებს თავისი წევრების ხმათა უმრავლესობით.

4. კომისიას შეუძლია დავის მონაწილე მხარეთა ყურადღება გაამახვილოს ნებისმიერ ზომებზე, რომელთაც შეიძლება გააიოლონ დავის მშვიდობიან გადაწყვეტას.

5. კომისია უსმენს მხარეებს, განიხილავს პრეტენზიებსა და წინააღმდეგობებს და მხარეთა მიერ განსახილველად

წარადგენს წინადადებებს, მიმართულთ დავის მშვიდობიანი გადაწყვეტის მიღწევისაკენ.

6. კომისიამ საკუთარი მოხსენება უნდა წარადგინოს მისი შექმნის თარიღიდან თორმეტი თვის განმავლობაში. ეს მოხსენება გადაეგზავნება გენერალურ მდივანს და გადაეცემა დავის მონაწილე მხარეებს. კომისიის მოხსენება, ფაქტისა და სამართლის საკითხებზე მათში დაცული დასკვნების ჩათვლით, არ არის სავალდებულო მხარეებისთვის და წარმოადგენს მხოლოდ რეკომენდაციას, შემოთავაზებულს მხარეთა მიერ განსახილველად დავის მშვიდობიანი გადაწყვეტის გაიოლების მიზნით.

7. გენერალური მდივანი კომისიას გაუწევს დახმარებას და მიაწვდის მომსახურების საშუალებებს, რომლებიც მას შეიძლება დასჭირდეს. კომისიის ხარჯებს ფარავს გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია.